ҮНДЭР ДУУГАА ҮГЭЭ!

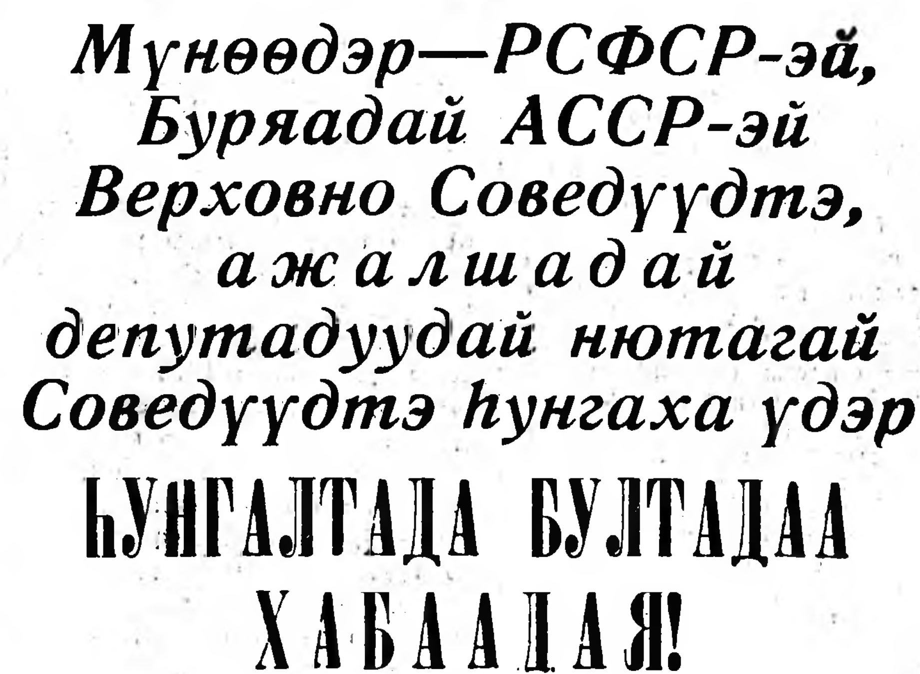
Мүнөөдэр—РСФСР-эй, Буряадай АССР-эй Верховно Соведүүдтэ, ажалшадай депутадуудай нютагай Соведүүдтэ һунгаха үдэр

ҺУНГАЛТАДА БУЛТАДАА ХАБААДАЯ!

БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

40-дэхи жэлээ гарана

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Улаан-Үдын горкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй орган

№ 53 (10114) | 1963 оной мартын 3, воскресени | Сэн 2 мүнгэн

АГУУЕХЭ ЭРХЭ

Аяар Балтиин далайһаа алас хойто зүгэй Чукотко хүрэтэр нэмжын оршоһон Россин Федерациин арад түмэн, тэрэ тоодо баян тэнюун Буряад оромнай мүнөө һунгалтануудые айхабтар ехэ эдэбхи үүсхэлэй оршон байдалда угтаба. Совет конституцяар заяан үршөөгдэһэн эрхэеэ эдлэжэ, РСФСР-эй болон Буряадай АССР-эй Верховно Соведүүдтэ, нютагай Соведүүдтэ—засаг түрынгөө дээдэ зургаануудта арад зомнай эрхим түлөөлэгшэдөө һунгажа байна. Мүнөөдэр хото городууднай, хүдөө тосхонууднай һайндэрэйхеэр шэмэглэгдэнхэй. Хүн бүхэн хүхюутэй, омогтой. Теэд үнэхөөрөөшье амжалта илалтамнай омогорхон баясамаар лэ.

Гансахан урда һунгалтаһаашье хойшо хэһэн, бүтээһэн юумэеэ бүридхэжэ үзэхэдэ гайхамшагтай.

Ашата һайхан түрэл оромнай амжалта түгэсөөр коммунизм тээшэ дабшана. Энэмнай ажалай бүтээсые эрид дээшэлүүлһэнэй элитэ гэршэ ха юм даа. Капитализмын эгээн томо оронуудайхиһаа жэшээгүй түргэнөөр ажахымнай урган хүгжэнэ. Манай СССР гүрэн соо промышленна продукци гаргалга хүн бүридэ хүртэсын талаар үнгэрөөшэ табан жэл соо 48 процентээр ургаа, харин тиихэдэ США-да оройдоол 8 процентээр дээшээ болоо. Нёдондо жэлдэ үзэгдөөгүй ехэ баян ургаса—9 миллиард пүүд талха тараан хуряагдаа.

Эрдэм наукамнайшье дэлхэй дээрэ түрүүлжэ ябана. Атомай хүсэ ашаглаха, замбуулинай захагүй хизаарые шэнжэлхэ талаар асари ехэ алхам хэгдээ.

Промышленностиимнай ургалта бүри ехэ.

Мүн ажалшадаймнай олзо доход 18 процентээр, эд бараа худалдан наймаалга нилээд ехээр нэмэһэн байна. Барилга байдал гэбэл, орон доторой город болон поселогуудта 12 миллион квартира шэнээр бодхоогдоо.

Коммунизм байгуулха хэрэг—дайшалхы зорилгомнай болонхой.

Имагтал тиимэһээ мүнөө жэлэй һунгуулиин кампани үзэгдөөгүй ехэ политическэ, ажалай дэбжэлтын оршон байдалда үнгэржэ, коммунис партидаа, тэрэнэй Ленинскэ Центральна Комитедтэ ажалшадай хизааргүй ехээр этигэн найдажа байһаниие, манай ороной арад түмэнэй морально-политическэ бата бэхи нэгэдэлые дахинаа гэршэлэн харуулба.

Манай Буряад орондошье үнгэрөөшэ дүрбэн жэл соо бүтээһэн, түйлаһан юумэ айхабтар ехэ. Эгээл һунгалтын эхилхын урда тээ түсэбтэ долоон жэлэй табадахи жэлэй түрүүшын хоёр һарын түсэб даалгабари болзорһоонь урид дүүргэһэн тухайдаа республикымнай олохон предприятинууд элидхэбэ.

Хүдөө нютагуудаймнай колхоз, совхозуудай Үйлэдбэриин управленинүүдһээ мүн лэ баяртай мэдээсэлнүүд абтана. Олохон колхоз болон совхозууд малай түл түрэсые бүтэн бүлеэнээр абаха, хабарай тарилгада бэлэдхэхэ талаар урда жэлнүүдэйхидэ орходоо һайн үрэ дүнгүүдые түйлана.

Энэ хадаа арад зоноймнай ажал хүдэлмэриин, абьяас эдэбхиин элитэ гэршэ болоно.

Соведүүд хадаа манай СССР гүрэнэй политическэ үндэһэн түшэг тулгуури байхаһаа гадна, ажалшадай эгээл олоороо хабаадалсадаг эмхи зургаан бшуу. Соведүүдэй үнэхөөр олониитын эмхи байһаниие, гүрэнэй ажал ябуулгада арад зоной тон олоороо хабаадалсадаг байһаниие, ямар тоо баримта гэршэлэн харуулнаб гэхэдэ, мүнөө Россин Федераци доторой засагай дээдэ органуудта депутадаар аяар миллион шахуу хүнүүд һунгагдахань гээшэ. Жэшээнь, манай республика дотор гансахан сомоной болон поселково Соведүүдтэ аяар 5454 депутат һунгагдахань.

Совет демократиие улам саашадань үргэдхэн хүгжөөхэ гэһэн эрхэ байдалда мүнөө жэлэй һунгалтанууд үнгэржэ байна. Илангаяа культурна, ажаһуудалай хангалтые һайжаруулха талаар нютагай Соведүүдэй үүргэ эрид дээшэлээ. Тус үүргэеэ амжалтатайгаар бэелүүлһэнэй аша туһаар нютагай Соведүүд ажахын асари ехэ зорилгонуудые шиидхэлгэдэ бодотоор нүлөөлхэ байна. Түрэл партиингаа шиидхэбэринүүдые амжалтатайгаар бэелүүлхэ хэрэгтэ үнэн шударгыгаар туһалха эрхим түлөөлэгшэдөө манай республикын ажалшад депутадта кандидадуудаар нэрлэн дэбжүүлээ бшуу.

Имагтал тиимэ ушарһаа коммунистнуудай болон партийнабэшэ хүнүүдэй бата бэхи нэгэдэлэй кандидадуудай түлөө дуугаа үгэхэдөө, маанадууд коммунис партиингаа сэсэн мэргэн политикын түлөө, коммунизм байгуулха гайхамшаг Программа бэелүүлхын түлөө, Совет гүрэнэйнгөө хүсэ шадалые улам бэхижүүлхын түлөө арад зонойнгоо зол жаргалай түлөө дуугаа үгэхэ байнабди.

Түрэл орон, Коммунис парти тухайдаа түрбэлгүй ехэ баяртайгаар шэбшэжэ, мүнөөдэр хүдэлмэришэд, колхознигууд, соёлой хүдэлмэрилэгшэд, эрдэмтэд, врачнууд, багшанар һунгуулиин урнада ерэнэ. Арадай кандидадуудай түлөө нэгэн адляар дуугаа үгэжэ, тэдэнэр Коммунис парти болон Советскэ правительствадаа хизааргүй ехээр шүтэнги байһанаа, бата бэхеэр нэгөдэмэл байһанаа дахинаа элирхэйлэн харуулхань гээшэ.

Нүхэд һунгагшад! Бултааран һунгалтада хабаадалсая! Арадай кандидадуудай түлөө дуугаа нэгэн хүн шэнгеэр үгэе!

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

Нүхэр Е. П. Павленкодэ Буряадай АССР-эй габьяата инженер гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгохо тухай

Республикын промышленностиие хүгжөөлгэдэ габьяатай байһанайнь түлөө, түрэһөөр 50 наһа гүйсэһэнтэйнь дашарамдуулан, Улаан-Үдын Ленинэй орденто локомотиво-вагон заһабарилгын заводой начальник нүхэр **Павленко Евгений Петровичто** Буряадай АССР-эй габьяата инженер гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгохо.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ А. ХАХАЛОВ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь Ч. ДОРЖИЕВ.

Улаан-Үдэ хото, Соведүүдэй Байшан.
1963 оной мартын 2.

Чимит ЦЫДЕНДАМБАЕВ

...рхэнэй үгэнүүдые хэлээ һаа...

...үһата аадарай
...ние һануулжа,
...дэхэ шүлэгүүдэй
...ние ерүүлжэ,
...г хүбөөтэй
...га үүлэнүүдэй,
...рын огторгойгоор
... шэлэжэ,

...бадаг тэрэ замаар
... бэлшэхын түлөөдэ
...гоо баяртай
...летень үргэнэб!

...гойн үүлэдые
... үбсүүндээ,
... харуулжа
... толордог,
...аһа баянтай
..., голнуудай
... сахижа —
...тень үргэнэб!

...рнуудай
... тохойдонь,
... эсэгүүдээр
... эрьедэнь,
... үнеэдээ
... ябааша
... жаргалда —
...летень үргэнэб!
... адуулһан
... үнеэдэй
... ногооной
...рма дэлэнһээ,
... гташагүй
... хүхэдһөө,

... уурагай
...йхын түлөөдэ —
...летень үргэнэб!
... адуулһан
... үнеэдэй,
... саданхай
... хүүгэдэй,
... гуламта,
... үлгыдөө,
... һараһандаа
... гэхэдэжэ,
... тамшаажа
...хын түлөөдэ —
...летень үргэнэб!

...оо эбһээлдэг,
...өөр һуняадаг,
... һалхануудай
...га аханарайнь,
... гээгатэй
... эгэшэнэрэйнь,
..., класс соо,
... танилсахадаа
... нарые
... нэрэтэй
... бэшэхын һэшхэлдэ —

Алхажа урагшаа би мүнөө
Алтан бюллетень үргэнэб!
Шанга нараар алтарһан
Шара набшата сентябриин,
Гарахатайнь сасуу, үглөөгүүр,
Гаһар томо портфелеэ,

Гартаа абадаг хүүгэдэй,
Бэеһээ томо сүүмхэтэй
Бээлэйн зэргэхэн үхибүүдэй—
Эгэшэ аханарайнь Сүлтадаа
Институдай залнууд соо
Эрдэмтэ сэсэн профессорэй
Элидхэл, лекци шагнахадань
Аляаһанай ниидэхэдэ дуулдама
Аблагүйхэн байг,—гэжэ
Амгалан бюллетень үргэнэб!

Эрдэмтэ сэсэн профессорэй
Элидхэл, лекци шагнаһан,
Эдир залуу студентнэрэй
Эсэгэнэрэйнь ажалладаг
Томо мантан заводуудай
Толормо һаруул цехүүд соо
Ухаан бодолой илалта
Уран оньһон станогууд,—

Жабхалан үеые дабтаг лэ,
Жаргалай бюллетень үргэнэб!
Совет суута эрдэмтэдээр
Соло алдараа нэгэдэһэн
Халуун зүрхэтэ хүдэлмэришэд
Хамагые шададаг гараараа
Табадахи,
зургаадахи ээлжээнэй
Танигдаагүй шэнэ геройнуудай,
Һаруул үльгэр космодромһоо
Һара тээшэ дүүлихэ
Одото корабль бүтээг лэ,
Омог бюллетень үргэнэб!

Шэдитэ Илалта түйлаһан
Шэнэ, шэнэ геройнуудаа
Улаан столица Москвамнай
Угтан хүлеэн найрлаг лэ!

Эсэгэ агуу оронноймнай
Эрдэмэй дээдын амжалтые,
Дэлгэр һайхан сэдьхэлтэй
Дэлхэйн бүхы ажалшад
Хүлеэн абажа баясаг лэ!
Хүндэтэ бюллетень үргэнэб!

Дүшэн хизаар гингүүлһэн
Дүлэтэ улаан манай Туг,
Наян зүгые гэрэлтүүлһэн
Нарата һайхан манай Туг,
Коммунизмын нангин Туг,
Холые зааһан алтан Туг,
Ленинэй агуу дүрэтэй Туг
«Парти»—гэһэн үгэтэй Туг,
Үзэгдөөгүй һайхан хэрэгтэ
Үндэр габьяа тэмсэлдэ
Үргэн ниитые зоригжуулан
Үүлэ нэбтэ мандаг лэ!
Үнэтэ бюллетень үргэнэб!

Һунгалтын хүндэлэлдэ

Амгалан ажалай үрэ

Ажалша совет хүнүүдтэ дайн сэрэг хэрэггүй. Тиимэл хадань манай парти, правительство эб найрамдалай түлөө эрид шууд тэмсэнэ.

Далайн саадахи империалистнууд шуһата дайнай аюул һүжэрөөхые оролдоно. Тэдэнэй һэдэлгэ, зорилго эб найрамдалай хүсэндэ хамха сохюулан түригдэнэ. Манай түүхэтэ долоон жэлэй дорюун алхамууд амгалан ажал хэрэгэймнай толотомо гэршэ болоно. Жэл ерэхэ бүри асари ехэ электростанци, фабрика, заводууд ашаглалгада үгтэнэ.

Би Улаан-Үдын судна заһабарилгын заводто хүдэлмэрилһөөр үнихэн болооб. Бидэнэй заһабарилһан олон суднанууд, баржанууд оронноймнай олохон уһан замуудта тамаржа, арадай ажахын ашаа шэрэлгэдэ амжалтатайгаар хэрэглэгдэнэ. Мүнөө РСФСР-эй, БурАССР-эй Верховно Соведүүдтэ һунгаха һунгалтын энэ үдэрые минии хүтэлбэрилдэг хабсаргагшадай бригада абаһан уялгаяа сүм дүүргэн угтаба. Февраль һарынгаа түсэбые 150 процент дүүргээбди, мүн долоон жэлэйнгээ даалгабарита түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхэмнай лабтай.

В. Абраковский, бригадир.

Даабариһаа гадуур 40 мянга...

Улаан-Үдын шэлэй оньһожоруулагдаһан заводой хүдэлмэришэд һунгалтын үдэрэй хүндэлэлдэ абаһан социалис уялгаяа нэрэтэй солотойгоор дүүргэбэ. Даабариһан гадуур 40 мянган дүрбэлжэн метр сонхын шэл үйлэдбэрилэн гаргаха гэһэн уялгаяа тэдэнэр 68 мянган дүрбэлжэн метртэ хүргөө.

Февралиин түсэб 108,7 процент дүүргэгдээ.

Заводой цех, халаануудай хоорондо дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ Евдокия Елаевагай даадаг халаан түрүүлжэ гараһан байна. Февралиин даабариие 106 процент дүүргэһэн тус халаанайхид түсэбһөө гадуур 10,6 мянган дүрбэлжэн метр сонхын шэл Эхэ оронойнгоо шэнэ барилганuудта эльгээбэ.

К. Исанов.

Бүрдэнэй бэрхэшүүл

Хяагтын совхозой Бүрдэнэй отделени баһал горитой амжалтатай ерээ. Эндэхи һаалиин фермынхид үнгэрэгшэ январь, февраль һарада һү һааха, гүрэндэ худалдаха уялгаяа болзорһоонь урид дүүргээ. Түрүү һаалишад: Б. Чагдурова, Д. Ульзутуев энэ үе соо үнеэн бүриһөө 320—350 литр һү һаагаад, социалис мүрысөөндэ эрхимлэбэ.

Отделениин түрүү хонишод: Ц. Вандановай отарынхид 519 эхэ хониһоо 529 хурьга, П. Цыбденов—753 эхэ хониһоо 772 хурьга түлжүүлжэ байна. Энэмнай одоол ажалай эрхим бэлэг гээшэл.

А. Сурмач, хүдөө бэшэгшэ.

Мяхаар—кварталай түсэб дүүргэгдээ

КАБАНСК. Манай совхозой ажалшад бүгэдэ арадай һайндэр—РСФСР-эй, Буряадай АССР-эй Верховно Соведүүдэй, нютагай Соведүүдэй һунгалтые баяртайгаар угтаба.

Энэ мартагдашагүй үдэрэй хүндэлэлдэ совхознай гүрэндэ мяха худалдаха нэгэдэхи кварталайнгаа түсэб болзорһоонь холо урид дүүргэжэ, 2000 центнер үхэрэй тарган мяха тушаагаа. Энэ амжалта шадамар бэрхэ малшадай: П. А. Волков, А. А. Суханов, тахайшан Е. А. Суворова болон бусадай шэн зоригто, оролдосото ажалай ашаар түйлагдаа.

Гүрэндэ мяха худалдаха хахад жэлэйнгээ түсэб мартын эсэс болотор сүм дүүргэхэбди гэжэ батаар найдуулха арга манда бии. Иигээд 300 гаран шахамал гахай тушаагдахань.

Нэгэ үгөөр хэлэбэл, байгша ондо тарялангай 100 га бүридэ 75, бэшэ газарай 100 га бүридэ 16 центнер мяха абаха дайшалхы зорилгоёо нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхэбди.

Г. Быков, Кабанскын совхозой главна зоотехник.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадууд

...РЛОВА
... Семеновна —
... шэлэй заводой
... багсалагша.

ЛЕЛЕТКА
Павел Романович —
Хяагтын һунгуулиин 67-дохи округ.

ГРЕХИЕВА
Александра Васильевна —
Улаан-Үдын паровозо-вагонно заводой арматурна цехэй үрэмдэгшэ.

БАЛДАНО
Намжил Гармаевич —
Буряадай АССР-эй уран зохёолшодой союзай правлениин түрүүлэгшэ.

БУДАЕВА
Нелли Данзыновна —
Сэлэнгын XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой хонишон.

МУЛОНОВ
Михаил Моисеевич —
ВЛКСМ-эй Буряадай обкомой нэгэдэхи секретарь.

КОЖЕВНИКОВ
Михаил Антропович —
Улаан-Үдын хүдөөгэй аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ.

ЗОЛ ЖАРГАЛАЙ ТҮЛӨӨ

СОВЕТ АРАДАЙ ҺАЙНДЭР

Н. ТИХОНЕНКО,

КПСС-эй обкомой хүдөө ажахын бюрогой соёл сурталай таһагые даагша

Мүнөөдэр бүгэдэ арадай һайндэр. Эхэ оронойнгоо түлөө туйлай ехэ баяртай, омогорхолтой, Коммунис партиин ударидалгаар совет арадай бэелүүлжэ байһан агууехэ хэрэгүүдээр сэдьхэлээ ханан, манай бүхы һунгагшад агууехэ эрхые бэелүүлжэ байна.

Коммунизм байгуулха замдаа совет хүнүүд жэлһээ жэлдэ асари ехэ амжалтануудые туйлана. РСФСР-эй, Буряадай АССР-эй Верховно Соведүүдтэ һүүлшын һунгалтын үнгэргэгдэһөөр дүрбэн жэл болоо. Энэмнай долоон жэлэй түрүүшын дүрбэн жэл байгаа бшуу. Энэ хугасаа соо айхабтар ехэ хубилалтанууд болоһон байна. КПСС-эй XXII съезд дээрэ манай орон дотор коммунизм байгуулха шэнэ Программа баталагдаа. Партиин XXII съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые түргөөр бэелүүлхээр шиидэһэн совет арад жэлһээ жэлдэ ажахыгаа, соёл культураяа хүгжөөлгөөр, арадай ажана һайн байдалые улам һайжаруулха талаар шэнэ ехэ амжалтануудые туйлана.

Промышленнэ үйлэдбэриин хэмжээн долоон жэлэй дүрбэн жэлэй туршада 39 процентын оронда 45 процентдэ хүргэгдэбэ. Үнгэрһэн эдэ жэлнүүдэй туршада түсэбһөө гадуур 28 миллиард түхэригэй продукци гаргагдаа.

Манай ороной бүхы ажалшадтай хамта ажахыгаа, соёл культураяа хүгжөөхэ талаар буряад арадшье урагшаа ехэ алхам хэһэн байна. Бүхыдөө промышленнэ продукци гаргалга долоон жэлэй түсэбэй дүрбэн жэлэй туршада 33 процентээр ехэдхэгдэжэ, жэл бүхэндэ дунда зэргээр 8,2 процентээр ургалтынь хэмжээн дээшэлүүлэгдэһэн байна бшуу. Үнгэрһэн энэ сагай туршада республикын предприятинууд түсэбһөө гадуур 23,4 миллион түхэригэй продукци гаргаа. Промышленность, барилгада жэл бүхэндэ улам улам ехэ мүнгэ зөөри һомологдоно.

Эдэ жэлнүүдэй туршада олон предприятинууд шэнэ машина техникээр хангагдаа, шэнэдхэн хубилгагдаа, бүри ехэ продукци гаргадаг болоо. Һүүлэй гурбан жэлэй туршада (1959—1961) металл зүһэдэг станогуудай парк 2,6 дахин, кузнечно-прессовэ түхеэрэлгэнүүд 2,7 дахин ехэдхэгдэһэн байна. 1962 ондо предприятинуудта поточно-оньһожоруулагдаһан автомат түхеэрэлгэнүүдтэй боложо байһан 21 лини ашаглалгада оруулагдаа. Шэнэ машина техникээр хангаха, түрүү технологи хэрэглэхэ талаар 125 дурадхал бодотоор бэелүүлэгдээ. Энээнэй ашаар 1 миллион гаран түхэригэй алмалта хэгдэхэ байна бшуу.

Үнгэрһэн дүрбэн жэл соо хүдөө ажахые хүгжөөхэ талаар горитой юумэн хэгдээ. Үнгэрһэн энэ туршада хүдөө ажахын бүхыдөө гаргадаг продукци 41,5 процентээр ехэдхэгдэбэ. Тарилгын талмай 115,2 мянган гектараар, тэрэ тоодо шэниисэ таридаг газар 63 мянган гектараар, кукуруза —38,3 гектараар үргэдхэгдэһэн байха юм. КПСС-эй ЦК-гай мартын Пленумэй шиидхэбэринүүдэй гараһанһаа хойшо тарилгын талмайн бүридэл хубилгагдаа. Иигэжэ түрүүшын жэлдэ урдынхиһаа һураггүй ехэ орооһото, тэжээлэй ургамалнууд хуряагдадаг болоо. Энээнэй ашаар 109,9 мянган тонно орооһо таряа 1962 ондо гүрэндэ худалдаад, 2,9 мянган тонно үрэһэ гүрэнһөө зээлээр абаһанаа бусаагдаба. Мүн энэ туршада эбэртэ малай тоо 13,6 процентээр, хонидой—5, гахайн—70, шубуунай—60 процентээр олошоруулагдаба. Колхоз, совхозуудай материально-техническэ үндэһэ һууринь горитойгоор бэхижүүлэгдэжэ, трактор машинануудай, үнеэдые оньһон аргаар һааха түхеэрэлгэнүүдэй тоо олошоруулагдаа. Эдэ бүгэдын ашаар колхоз, совхозуудай ажал хүдэлмэри бүри һайса оньһожоруулагдаһан, ажалай бүтээсэ дээшэлһэн байха юм.

Үнгэрһэн дүрбэн жэлэй туршада республикымнай хүн зоной соёл культура, байра байдалынь һайжаран дээшэлээ. Энэ үе соо 470 мянган дүрбэлжэн метр хэмжээнэй байрын гэрнүүд ашаглалгада оруулагдаа. Улаан-Үдэ хотодо трамвай ябуулагдадаг болобо. Городой ажалшадые уһаар хангаха гол түхеэрэлгэнүүд бодхоогдобо. Гадна республика дотор долоон кинотеатр, 3170 хүнүүдэй һууритай клубууд, 12360 һурагшадай һураха һургуулинууд, 3180 үхибүүдэй байха саад, яслинууд, колхозой, колхозууд хоорондын амарха 20 гэр байра түхеэрэгдээ. Больницануудта 1550 хүнүүдэй орожо аргалуулха һуури нэмэжэ бии болгогдобо. Республикын библиотекэнүүдэй номуудай тоо 900 мянган хэһэгээр олошоруулагдаад, кино харуулха 200 түхеэрэлгэнүүд нээгдээ. 5,5 мянган радиоточконууд бии болгогдоо бшуу. Телевизор харуулагдажа эхилээ.

Үнгэрһэн эдэ дүрбэн жэлэй туршада библиотечнэ, технологическа институдууд эмхидхэн бии болгогдоһон, эрдэмтэдэй, багшанарай, врачнуудай тоо олошорһон байна.

Энэ хугасаа соо ажалшад улам бүри ажана һайн байдалтай болоо. 1961 онойхидо орходоо 15,6 миллион түхэригөөр ехэ эд бараан 1962 ондо худалдагдаба. Арадай гэгээрэлэй, элүүрые хамгаалгын хэрэгтэ, социальна тэдхэмжэдэ жэлһээ жэлдэ улам ехэ мүнгэн һомологдодог боложо байнхай.

Республикымнай хүн зоной урдынхиһаа олошорһонһоо уламжалан, һунгуулиин шэнэ олон округууд бии болгогдоо гээшэ. РСФСР-эй Верховно Соведтэ һунгаха үнгэрэгшэ һунгалтын үедэ һунгуулиин дүрбэн округ байһан һаа, мүнөө табан округ бии болоо бшуу. Буряадай АССР-эй Верховно Соведтэ һунгаха үнгэрэгшэ һунгалтын үедэ һунгуулиин 111 округ байбал, мүнөө үедэ 122 болоһон байна. Ажалшадай депутадуудай нютагай Соведүүдтэ һунгаха һунгуулиин 554 шэнэ округууд эмхидхэгдэбэ.

КПСС-эй ЦК-гай ноябриин Пленумэй шиидхэбэринүүд совет ажалшадые ажалай шэнэ амжалтануудта зоригжуулаа. Үйлэдбэриин шэнжые хараада абан, арадай ажахые партиина талаһаа хүтэлбэрилхэ хэрэг шэнэдхэн хубилгагдажа, үйлэдбэридэ шэнэ арга боломжонуудые элирхэйлэн хэрэглэхэ шэнэ харгы зам нээгдээ.

Хэдэн зуугаад, мянгаад ажалай түрүүшүүл бүгэдэ арадай, коммунис ажалай нэрэ зэргэ олохо мүрысөөндэ хабаадана. Эрхим хүбүүд, басагадаа Соведүүдэй депутадта кандидадаар ажалшад дэбжүүлһэн байна.

Улаан-Үдын вагонно депогой слесарь Г. Е. Синцова, Зэдын үйлэдбэриин управлениин «Коммунизм» колхозой хонишон Г-Ц. Г. Цыремпилова гэгшэд РСФСР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадуудаар дэбжүүлэгдээ. ПВЗ-гэй үрэмдэгшэ А. В. Грехнева, пограничнэ совхозой һаалишан П. В. Потапова, Суулгын совхозой кукурузашан Д. Ж. Жанаев, мяханай комбинадай консервын заводой мастер М. В. Безродных, Бэшүүрэй совхозой тугалшан З. Ф. Литвинцева, багша А. З. Яжинова болон бусад олон суута ажалшад Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадуудаар дэбжүүлэгдээд байна бшуу. Ажалшадай депутадуудай нютагай Соведүүдэй депутадта кандидадуудаар 7 мянга гаран хүнүүд дэбжүүлэгдэнхэй.

Баатар ажалаараа шалгарһан эрхим хүнүүдэйнгээ түлөө һунгагшад дуугаа үгэхэдөө, Эхэ оронойнгоо саашадаа һалбаран хүгжэхын, арадайнгаа ажахын саашадаа ехээр хүгжэхын, арад зоной байра байдалай улам бүри һайжархын түлөө дуугаа үгэнэ гээшэ.

Мүнөө үедэ долоон жэлэй түсэбэй табадахи жэлэй түсэбэй даабаринууд амжалтатайгаар бэелүүлэгдэжэ байна. Совет хүнүүд, тэрэ тоодо Буряадай ажалшад, саашадаа бүри ехэ хэрэгүүдые бэелүүлхэ болоно. Жэшээлбэл, бүри ехэ промышленнэ продукци бүтээн гаргагдаха. Тиигэжэ промышленностьда 78 миллион түхэриг һомологдохо юм. 138 мянган дүрбэлжэн метр хэмжээнэй гэр байра республикымнай барилгашад ашаглалгада оруулха.

Республикымнай хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд энэ жэлдэ орооһото ургамалнуудайнгаа талмайе зуу мянган гектараар үргэдхэхэ, колхоз, совхозууд 45 мянган тонно хүрэтэр мяха, 121,5 мянган тонно һү, 4 мянган тонно хүрэтэр нооһо, 20,6 миллион үндэгэ абаха байна бшуу. Иигэжэ 1962 онойхиһоо һураггүй ехэ хүдөө ажахын продукци гүрэндэ худалдагдаха.

Бүхы һунгагшаднай эрхим хүнүүдэйнгээ түлөө мүнөөдэр дуугаа үгэхэдөө. Коммунис партиингаа, Советскэ правительствын үнэн зүб политикын түлөө, коммунизмын түлөө, бата бэхи эб найрамдалай, арадуудай хоорондохи хани барисаанай түлөө дуугаа үгэжэ байна.

Улаан-Үдын 47-дохи һургуулида элүүр энхэ байлгада зорюулагдаһан карнавал һаяхан үнгэргэгдэбэ. Тиихэдээ эхин классай үхибүүд һонирхолтой зүжэг харуулба. Зураг дээрэ: карнавалда сугларһан һурагшад нүхэдэйнгөө зүжэг табихые хаража һуунад.
Ф. СОРОКИНОЙ фото.

Б. БАЗАРОН

ДУУГАА ҮГЭНЭБ

Эрхэ уялгын
Эрхим жэшээ харуулха,
Зоной һанаагаар
Золтой хэбэяа бадаруулха,
Залитай нүхэдөө
Засагай газарта нэрлээбди,
Эдэнэй түлөө
Эрхэтэн дуугаа үгэнэлби!
Хожомой сагта
Хорото дайсан бү үзэгдэг.
Дайнай зэмсэг
Дайдаһаа, далайһаа хуряагдаг.
Сүлөөтэ дэлхэй
Сүлдэрхэй ажалаа эрхилэг лэ.
Эдэнэй түлөө
Эрхэтэн дуугаа үгэнэлби!

Ургажа ябаһан
Оюун түгэлдэр үхибүүдтэ
Урматай ажал
Урдань угтадаг байгуужан,
Гэмшэл зоболон
Гэдэргээ холо сухарюужан.
Эдэнэй түлөө
Эрхэтэн дуугаа үгэнэлби!
Коммунис үеын
Хогшол элбэг дэлгэжэ,
Хүн бүхэн
Хүхюу замаар алхалаг лэ,
Золтой сагай
Зоной мүрысөө дэлгэг лэ.
Эдэнэй түлөө
Эрхэтэн дуугаа үгэнэлби!

Этигэмжэтэднай—манай эрхим нүхэд

Мүнөөдэр — совет хүнэй ехэ һайндэр. Россин Федерациин, Буряадай АССР-эй Верховно Соведүүдтэ, мүн нютагайнгаа Соведүүдтэ ажал хэрэгтээ шалгарһан, ажалшадайнгаа этигэл найдабариие дүүргэжэ шадаха эрхим нүхэдөө һунгахамнай. Арадай засагта иимэ һунгалта имагтал социализмын илаһан орондо хэгдэнэ.

Капиталис оронуудта оройдоошье тиимэ бэшэ гэжэ һайн мэдэнэб. Тэндэ баяд ноёдой засаг түрэ. Үгытэй хүдэлмэришэд, таряашад гүрэнэй засагта һунгагдаха эрхэгүй.

Бидэнэр энэ һунгалтада дэбжүүлэгдэһэн нүхэдтөө дуугаа үгэхэдөө ажабайдалайнгаа бүри һайхан, бүри баян болохын түлөө дуугаа үгэнэбди. Би «Бурстрой» трестын 3-дахи управленидэ нүхэр Быковскаягай хүтэлбэрилдэг шэрдэгшэдэй бригадада ажалладагби. Бригадымнай гэшүүд барандаа энэ һунгалтын хүндэлэлдэ ажалай вахтада жагсажа, Улаан-Үдын Ранжуровай үйлсэдэ 48 квартиратай гэрэй барилгые түргэдхэхын түлөө оролдожо эхилээ һэн. Оперо, баледэй театрай артистнуудай ажаһууха энэ гэрые һайн шанартайгаар барихые оролдон, халаан бүхэнэйнгөө даалгабариие ходо үлүүлэн дүүргэнэбди. Мүн манай бригадир Мария Степановна Быковская горсоведэй депутадта кандидадаар барилгашадай дундаһаа дэбжүүлэгдэһэн байгаа.

М. Добрынина, барилгашан.

Коммунистын хүтэлбэрилдэг отарада

Доодо-Ивалга тосхонһоо баруулжаа, дүрбэ-табан модоной газарта Ухаа Толгой гэжэ нютаг бии юм. Эндэ Ивалгын жэшээтэ туршалгын ажахын зургаадахи отделениин коммунист Гимниндармаевай хүтэлбэрилдэг отарын хонишод ажалладаг. Доржи Гимниндармаевич олон жэлэй туршада мал ажал дээрэ хүдэлмэрилжэ, нилээд дүй дүршэлтэй болоһон хүн. Харууһалжа байһан хонидынь хүшэ һайнтай, тобир тарганууд. Мүнөө энэ отарада 595 толгой эхэ хонид харууһалагдана. Хонидынь олоороо хурьгалжа, айхабтар харюусалгатай халуун хаһа ерэнхэй. Тиибэ ябаншье, мартын 15 болотор үбэлэй хурьгадые эмхитэйгээр абаад, һайнаар түлжүүлхэ зорилготой. 364 эхэ хониһоо 435 хурьгад абтаад, гарза хоролтогүйгөөр түлжүүлэгдэжэ байнхай.

Түл абалгада хонишод Намжил Бадмажапов, Цырен-Базар Дабаева гэгшэд илангаяа һайнаар ажаллана.

Түрүү хонишоной һайнаар бэлдэһэнинь мүнөө эли тодо харагдаба. Доржи Гимниндармаевич бүхы хонишодтоёо бүри халуун намар хото хорёогоо дулаалжа, таһалга, хаалта хаамга олоор түхеэржэ абаһан байна. Һайн шанартай үбһэ тэжээл, зелёнко, һолоомо зөөгөөд, соможо абаа.

Ахалагша хонишон нүхэр Гимниндармаев коммунист байһан туладаа газетэ ходо уншадаг, шэнэ һонин бригадынгаа гэшүүдтэ дуулгажа байдаг. Краснодарай хизаарай Усть-Лабинска үйлэдбэриин управлениин хүдэлмэришэдэй уряа бэшэгэй газетэдэ толилогдоходо, тэрэнэй гол удхые малшадта хөөрэжэ үгэһэн байна.

Ивалгадаа суурхуулжа байдаг коммунист Доржи Гимниндармаевич Гимниндармаевай отарын хонишод энэ жэлдэ 100 эхэ хонин бүриһөө 100-һаа үсөөн бэшэ хурьга абажа түлжүүлхэ социалис уялгаяа үлүүлэн дүүргэхэнь лабтай.

В. Жигжитов.

ҺУНГАЛТЫН ҮДЭР.

Ц. Гармаевай зураг.

Һунгагш…

Үндэр наһатын юр…

Улаан-Үдын үндэр наһатайшуулай байшанда байгшад энэ һунгалтые угаа ехэ урматай баяртайгаар угтана. Совет Конституциингаа аша туһаар амаралтадаа гараашадай эгээл аха захань болохо 98 наһатай, сарюун хүнгэн үбгэн Иван Иванович Клочихин иигэжэ хөөрэнэ: «Үргэн дэлюун Эхэ оромнай үдэрһөө үдэртэ урган мандажа, хүгжэн бэхижэнэ. Эдир залуу хүбүүд, басагаднай эрдэм ухаанай эди шэдиие шудална. Октябрьда хиисхэһэн Улаан тугнай уужам дэлхэйе бүрхөөн далбажа, огторгой туласа ошотон ягаарна. Эдэ бүгэдые харахадаа, эрхэ сүлөөтэ энэ һайхан засаг түрые тогтоохын түлөө тэмсэлдэ арбаад жэлдэ гартаа буу барин хабаадалсажа, социализмын ү… наа һанахадаа… һээ омогорхо…

Түрэ засагай… гаанай депута… даар дэбжүүл… эрхим хүбүүд… түлөө дуугаа ү… нис партиинга… тельствынгаа ү… шугамай түлөө… дээрэ эб найр… лан тайбан… мандахын түлөө… түлөө дуугаа ү… даа үнэн зүрх…

«Манай һун… дууд эсэхэ суса… арад зондоо аш… ажал ябуулаг… нэб».

Бато-Мун…

АМГАЛАН БАЙ… ХОДОДОО МАНД…

Би хадаа, мартын 3-да РСФСР-эй, БурАССР-эй Верховно Соведүүдтэ, нютагай Соведүүдтэ һунгаха бүхы Россин Федерациин хүнүүдэй нэгэниинь болоноб.

Бидэнэр үнэхөөрөө һайн һайхан үе сагта, ёһотойл сүлөөтэ гүрэн дотор ажаһуунабди. Совет арад зоноймнай байдал үдэр бүри һайжарна.

Жэшээнь, эмнэлгын талые абаад харя…л даа. Манай гүрэн дотор аргаламжа хуу миинтэ, түлөөһэгүй ха юм. Энэ бултанда мэдээжэ. Харин Америкэдэ юун болоно гээшэб? Газетэ, журнал дээрэһээ уншахада, халаглахаар ушарнууд дайралдана. Эмэй, больницада хэбтэжэ аргалуулгын үнэтэй дээрэһээ Америкын юрын хүнүүд аргалуулха болоходоо хооһоор ябадаг байна. Үгышье һаа, жэл соо нэгэ бүлынхид эмнүүлхэдээ 350 доллар гаргашална. Үнэндөө американ бүлэнэрэй гурбанай хоёр хубинь иимэ мүнгэ түлэжэ шадахагүй юм. Ондоо жэшээ абаад харая. Хэрбээ нэгэ студентые 5 жэлдэ һургажа, институт дүүргүүлхэдээ, манай гүрэн шэнэ мүнгөөр 5 мянган түхэриг гаргашалдаг. Харин хэды шэнээн хүнүүд жэл бүри дээдэ һургуулинуудые дүүргэжэ гаранаб?

Би анхандаа Анаагай совхозой табадахи отделениин хүн байһанби. Тээсгэнэй ехэ һонин ушар болоо. Юуб гэхэдэ, манай нютагай юрын буряад хонишон эхэнэр Должон Балданжаповна Тагарова Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлэгдээ. Энэ хадаа баһал манай совет һунгуулиин капиталис гүрэнүүдэйхиһээ тад ондоо байһыень гэршэлнэ ха юм. Хари гүрэндэ иимэ эрхэ олгогдодоггүй бшуу.

Совет оронойнгоо туйлаһан гайхамшаг амжалтануудые дуулахадаа, харахадаа баясадагби.

1951 онһоо Х… РТС-тэ, 1959 о… һараһаа Анааг… шинно-трактор… до слесарээр а… жэлэй туршада… трактор болон… хэ»—мотоорые… байнаб. Мүнөө… урда тээхи а… жагсаад, совх… тракторнуудые… тайгаар заһабар… һоо нилээд орол… рэйнгөө дааба… процент дүүргэ… нис ажалай уда… тэ нэрэ зэргэд… оролдоноб.

Би жэлэй дүр… һабарилга хээ… харин намартаа… лоодон ажалла… шэ намартаа «… комбайн абаад, 1-дэхи отделени… Сезон соо 280 г… ряа хуряаха д… 366 га хуряажа… 4400 центнер о… байнаб. Иигэ… байгуулгада ша… хубитаяа оруул…

Дэлхэй дээрэ… дал ходо мандаг… хүсэнэб. Ганса… харин бүхы дэл… иигэжэ сэдьхэд… дэндэ хэрэггүй… рикын баяшуул… нарай дай ж… шоо үзэдэгби. 5… бүүтэйб, гурба… мүн нэгэтэйшье… басагадтайб. М… үхибүүд, бүхы д… шуул дайн байл…

Би хадаа эб… бултанай нарат… жаргалай түл… бүүд, басагад… дуугаа үгэхэ… дүүлнэб.

Самба…
Анаагай совхо… КПСС…

СЭДЬХЭЛЭЙ ШЭНЭГ—ҺЭШХЭЛ

Амидын жаргал—үрмэ зөөхэй хоёр бэшэ, ажал эрдэм хоёр юм гэдэг.

Хүтэл нуур (ородоороо Ониноборск гэжэ сэлеэн) гээшые могойшье дабаагүй юумэл, тэрээнһээ алад гарахада, Яруна тээшэ хүйтэн болодог гээд эндэхи зон хэлсэдэг юм ха.

Энэ сэлеэнһээ зүүн хойшоо набтархан хүтэл дабаад ороходо, багахан нууртай, үбэл зунгүй харьялжа байдаг хүхэ булагтай Хүнды нютаг оршоно. Таряанай полинуудаар бүрхөөгдэһэн энэ нютаг мүн хонишодой отарануудай хотойжо, налайжа үбэлжэдэг газар юм.

* * *

Хүндын нэгэ отарын хонишодой угаа сүлөөгүй һабандажа байһан үедэ ехэл һонин мэдээсэл хүрэжэ ерэбэ. «Должон Балданжаповна, Таниие Ашангын 104-дэхи һунгуулиин округой ажалшад Буряадай республикын Верховно Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлбэ. Танай зүбшөөлөө...» гээд саашань хэлэгдэһые дууһан шагнаа юм гү, али үгы гү, юрэдөөл энэ эхэнэрэй досоо баяр баясхалангай дали жэгүүртэй бодолнууд оронхой хэбэртэй. Теэд буряад эхэнэр гээшэмнай тамираа хүндэ мэдүүлхэгүй, зүрхэ сэдьхэлээ хүдэлгэһэниинь ойлгогдохогүй, даруу зантай ха юм даа.

Хэды тиимэ байбашье, энэ болоһон ушар Должоной толгой соо олон бодол оруулаа бшуу. Ажабайдалдаа ямар нэгэн онсо ехэ ушаралай болоходо, хүнэй толгой соо бүхы намтарынь орожо ерэдэг, номой хуудаһануудтал, хойно хойноһоо ирагдаһан мэтэ байдаг ха юм. Тиин багаһаань энхэржэ, бөөмэйлжэ томо болгоһон буурал толгойтой эхэнь толгойдо ороодхино хэбэртэй... «Эхын ача» гэжэ монгол арадай дуун приёмнигоорнь зэдэлжэ эхилбэ. Республикын габьяата артистка Чимита Шанюшкина дуулажа байба. Ирагуун аялгатай, гунигтай энэ дуу шагнажа дүүргэөд, Должон газаашаа гараба. Түрэхэ болоһон хонид олон, тэдэниие эрьехэеэ ошобо ёһотой.

Тагаровтанай гэртэ гэнтэ ерэһэн тэрэ мэдээсэл Должон Балданжаповнагай толгой сооһоо оройдоо гаранагүй. «...Байза, нүхэдни һайнаар лэ хүдэлөөш гэжэ иимэ ехэ үргэмжэ хэбэ гээшэ ааб даа. Энээндэнь хүрэмөөр ябажа үзэхэ юм һэн ха даа. Энээнһээшье урагша шадал мэдүүлэн хүдэлэгдөөл юм бэзэ, саашадаашье ажаллахал зон бэзэбди. Манда ниитын иимэ ехэ зөөри найдаа бшуу гэжэ байгаад шэбшэн, хурьгалха хонидоо харасагаана. «Ши ямар байнабши» гэжэ аман соогоо гүбэд гээд, нэгэ хониной хурьгыень татажа гаргана. Эгэшэ нүхэрэйнгөө эгээл иигэжэ ябахадань, хонидой түрэлгэдэ хүдэлхэеэ городһоо ерэһэн хоёр басагад сайлаха зуураа, олон юумэн тухай хөөрэлдэнэд.

— Мал түрүүлхэдэ, нарай мал томо болгоходо нилээдгүй ехэ шадабари мэргэжэл хэрэгтэй байна даа,—гээд Асинь нүхэртөө хандана.

— Хэжэ ябаһан ажалдаа зүрхэ сэдьхэлээ сүм зорюулхал хэрэгтэй. Одоо тиигэбэл, ямаршье ажалда амжалта туйлагдаха ха юм. Харана бэзэш, эдэ ахамад нүхэдые, илангаяа Должон абгайн ажаллахые. Энэл бэшэ юм гү, баатар габьяа гээшэмнай. Ши юун гэжэ һананаш?—гээд нүхэр басаганиинь Асяа тээшээ сэхэ хараба.

Д. Б. Тагарова

Агууехэ гуманист А. М. Горькиин хэлэһэнэй ёһоор, хаанашье, ямаршье ажалда баатаршалга гаргажа болохо юм гээд уншагша хамнайбди. Үнэхөөрөөшье Должон абгай мэтын малшадые мүнөө үе сагай баатар гэхэдэ буруу болохогүй ха даа,—гэжэ хоёр жэлэй саада тээ арбадахи класс дүүргэһэн Ася басаган харюусаба. Энэ хэлээшэеэ тодоруулха гэһэндэл: манай космонавтнуудай замбуулин руу ниидэхэдэнь, һаяхан хэлэндэ ороһон хүбүүхэнһээ эхилээд, залуу хүн бүхэн «космонавтика, замбуулин» гэлдэгшэ хамнай. Одо мэшэтэ тэнгэри руу ниидэхэ, баатар габьяа гаргахые хүсэнэ бэзэт гэжэ Юрий Гагарин, Герман Титов залуушуулда хандаа һэн. Иимэ хүсэл эрмэлзэлгын бэелүүлэгдэмээр байханиинь лабтай. Зүгөөр дүр…

лаһан хэрэгтээ… дууһан зорюулан… лэ дали жэгүүртэ… дэнэр бэшээ һэн. байна даа.

—Би хоёрдохи… хамта хүдэлжэ… басагандаа—Тамар… рэнь зэргэлээ… ной отарада түл аба… на. Тиин Тагаровта… дэлдэг зонууд гэхэ… рович бригадир хү… шэ ябадалтай ха… дээ Должон Балда… ябана бшуу. Теэд… ша бэрхыень г… бэрхэ гээшэнь ж… ябахадаа бушуу т… хүхүүлхэдээ яб… олгуулдаг. Хонид… шо үнтэрһэн хон… клеткэнүүд соо б… байлгадаг гээшэ… би түрүүшээр эд… мархаяа һанажа… хонидые түрүүл… мо болгохо гээш… байна даа. Должо… шуу түргэнөөр х… Тиигээд энэ олон… юутэйнь танихые…

— Бүхы наһа… жа мал соо… тиимэ нюдэтэй… —гээд нүгөө… нюур хараба.

— Энээндэшье… дүршэл хэрэгтэй… хурсаар һургаха… Ася дуугарба. Зөө… ритай, түгэс бэрх… дэлэгдөө, иигэһээр… ойртожо байна гэж… гоо шэбшэбэшье,…

ОММУНИС БАЙДАЛАЙ ТҮЛӨӨ!

Һунгагшадай захяа

анай бүлын хүсэл

харахада сэл- нютагайм тала саһан хүнжэл ганхай, нэмжын Хайшааш хара» үгын тэдысэ хэ- Ушар юуб гэхэ- отарын байрла- совхозойнгоо түб- Хүхэ добо тосхон- холо юм. Мар- үдэр зээрдэ хара үүрээр мор- гахаяа аяар Хэ- зорихо боло- хонидой түрэ- түлэг үедэ тэ- үүһагүй орхижо бшуу. Тиимэһээ (минии һамган эй) хоюулан ээл- ээгээр Хэжэнгэ сэнэбди. Юундэб институциин үндэ- оһон эрхээ эд- түрүү хүнүүдээ Буряадайнгаа болон нютагай Со- һунгаха ха юм- анай округһоо Бу- АССР-эй Верховно дэбжүүлэгдэһэн рбо Эрдынеевич нюураарнь та- анай отарада нэгэ- абаһан, хонишодой һайн танил хүн Хүхэ добын ок- Хориин аймагай Со- путадта кандидад- ал танил хүн— нов Жамьяндоржо аймагаймнай пот- түрүүлэгшээр г. Тиимэһээ эдэ нүхэдтэ захяагаа дамжуулха хүсэлэнтэйб. Ушар юуб гэхэдэ, хүн зонһоо таһархай оршодог бидэ удаан саг соо кино харангүй, лекци шагнангүй байха ушартай болодогбди. Захиһан газетэмнайшье заримдаа аяар долоон хоног шахуу гээгдэжэ хүрэдэг юм. Тиихэдэ радиоприёмник табяад шагнажа байбал, ехэл зохид бэлэй. Эдэ манай захяае Пурбо Эрдынеевич Ренчинов Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутат болоод байхадаа хараадаа абаха бээ гэжэ найдагдана.

—Автолавкануудые саг үргэлжэ, таһалгаряагүй эльгээжэ байгыт, юу хээ абаха зөөри мүнгэншье байхал гэжэ өөрынгөө депутат, Хориин аймпотребсоюзай түрүүлэгшэ Жамьяндоржо Жамсарановта захиха байнаб. Тиихэдээ, бидэндэ, хүдөө малшадта, тон хэрэгтэй зүйлнүүдые мартангүй абалсыт гэжэ нэмэмээр.

Гол түлэб иимэл захьянуудтай байнабди. Мартын гурбанай энэ үдэр манай бүлэ гэрэлтэ һайхан ерээдүйнгөө, совхозойнгоо һалбаран хүгжэхын, үхибүүдэйнгээ (бидэ гурбан үхибүүтэйбди) амгалан тэнюун үе сагта ажаһуухын, хүмүүжэхын түлөө, Коммунис партиингаа түлөө дуугаа үгэхэмнай.

Д. Дампилов,
Хэжэнгын совхозой хонишон.

Цырен-Дулма ДОНДОКОВА

Минии этигэл

Эрхэтэн дуугаа,
Ирагуу дуугаа
Эхэнэрнүүд тандаа үгэнэм.
Танай уяхан хургадта,
Танай нимгэхэн сэдьхэлдэ,
Танай нэтэрүү оролдосодо,
Танай нойргүй һунинүүдтэ
Эхэ орон, арадтаа
Энхэргэн дурантнай
харагдана.
Амгалан тайбанай үлгы
дээрэ
Амилхатнай дуулдана.
Иимэл хадатнай
Эрхэтэн дуугаа,
Ирагуу дуугаа
Этигэн тандаа үгэнэм.
Булагуудайнгаа мүнгэн
мүшэдөөр
Бурьялан байхын тулада,
Таряалангуудайнгаа алтан
шэнхисээр
Адхаран байхын тулада,
Саянуудайнгаа саһаар
бэшэ
Сагаан металлаар сасаран
байхын тулада
Гууляар үнгэтөө шарайтнай,
Дуугаар хүнгэдөө
шадалтнай.
Иимэл хадатнай
Эрхэтэн дуугаа,
Ирагуу дуугаа
Эхэнэрнүүд ханидтаа
үгэнэм.
Эрхимэй эрхим басагад
Эсэгын нэрэ нэрлүүлбэт.
Гүрэн түрын хэрэгтэ
Гүрлөө гэзэгээ гүрэбэт
Алтаран гараһан наранаар
Арадай түрэдэ морилбот.
Иимэл хадатнай
Эрхэтэн дуугаа,
Ирагуу дуугаа
Эхэнэрнүүд тандаа үгэнэм.

Арад зоной аша туһада

Коммунис парти болон Совет гүрэн ажалшадай материальна болон культурна хэмжээе дээшэлүүлхэ талаар саг үргэлжын анхарал оролдолго урданшье гаргадаг байгаа, мүнөөшье гаргана. Хэрэглэмжын ниитын жасые байгуулга, саг үргэлжэ ехэдхэлгэ халаа түрэл партиин анхарал оролдолго харуулһан жэшээнүүдэй нэгэниинь болоно. Арад зоной материальна болон культурна үргэн хэрэглэмжэ энэ жасаһаа хангагдадаг байна. Тиихэдээ, хүнэй хэһэн ажалай, тоо болон шанарһаа болонгүйгөөр хэрэглэмжэнүүдынь хангагдадаг. Ямар зэргын хэрэглэмжэнүүд хангагдадаг байнаб гэхэдэ, наһатай болоошодто, инвалидуудта түлэгдэхэ пенси, олон хүүгэдтэй гү, али ганса бэе эхэнүүдтэ түлэгдэдэг тэдхэмжэ, дээдэ болон техническэ дунда һургуулинуудай студентнүүдтэ түлэгдэдэг стипенди, тэдэ һургуулинуудые, мүн арадай гэгээрэлэй һургуулинуудые барижа байхын тула гаргашалагдадаг гаргаша, эмнэлгын эмхи зургаануудые, багшанарые, эмшэдые байлгахын тула санатори, амаралтын гэрнүүд болон хүүгэдэй эмхи зургаануудые барижа байхын тула гаргашалагдадаг гаргаша гэхэ мэтэ болоно.

Манай орон доторхи ниитын жасанууд бүрил ехэ боложо, саашадааншье хурдан түргэнөөр ургажа байха юм. 1940 ондо тэрэнь 4,2 миллиард түхэриг байһан аад, 1962 ондо 28,4 миллиард түхэриг болонхой. 1980 он болотор 255—265 миллиард түхэриг болохо юм.

Манай орондо ниитын хэрэглэмжын жаса 1940 онһоо 1980 он болотор инмээр ургаха гэбэл; (миллиард түхэригөөр):

4,2 — 28,4 — 255-265

1940 он — 1962 он — 1980 он

хэрэглэмжээ хангажа дадашоод, тэрэнээ заримандаа хүсэд обёордогшьегүйбди. Тиимэ дээрэһээ али нэгэн айл шадалтай гү, али шадал багатай гү гэжэ хаража үзэхэдөө гар дээрэ абадаг салин хүлһэнэйнь мүнгые гансал хараадаа абаад, ниитын жасаһаа абадаг түлөөһэгүй тэдхэмжэ, элдэб хүнгэлэлтыень хараадаа абадаггүй ушар бии.

Ажалшадай байдалые һайжаруулхада хэрэглэмжын ниитын фондын али зэргын ехэ үүргэтэй байһыень хүсэд һайнаар ойлгохын тулада хүдэлмэришэд болон алба хаагшадай бүлын бюджедые хаража үзэхэ хэрэгтэй. Жэшээнь, городой барилгын организацида ажалладаг А. Дегтяревой бүлэ дүрбэн хүнһөө бүридэдэг. Өөрөө электрогагнууршан, һамганиинь бэшээшэ-машинистка. Хоюуланайнь жэлэй салин 2230 түхэриг болодог. Хүбүүниинь институтда һурана (студент бүхэндэ жэлэй 90 түхэриг гүрэн гаргашалдаг), басаганиинь дунда һургуулида һурана. (Һурагша бүхэндэ жэлэй 90—100 түхэриг гүрэн гаргашалдаг). Гадна, нүхэр Дегтярев 15 хоногой турша соо больницада байжа аргалуулаа (нэгэ хүндэ үдэрэй 5 түхэриг гарадаг). Эдэ бүгэдые тоолоод үзэхэдэ, Дягтяревтоной бүлэ 1075 түхэриг тэдхэмжэ, хүнгэлэлтэ гүрэнһөө түлөөһэгүйгөөр абаһан болоно бшуу.

Үгышье һаа, Зэдын комбинадай Холтосон гэжэ руднигай уралан нарижуулгын, ухаалан зохёолгын бюрогой түрүүлэгшээр ажаллагша Бадай Иванович Нядагаев гэгшын бүлэ абажа үзэе. Бүлэ соонь табан хүн. Эхэнэрынь, хоёр хүүгэд, эхэнь. Эхэнэрынь сортировщигоор ажалладаг. Жэл соогоо энэ айл 3780 түхэригэй салин абадаг. Нүхэр Нядагаев нэгэдэхи группын инвалид байһан тула жэлэй 840 түхэригэй пенси абадаг. Хоёр хүүгэдынь һургуулида һуралсадаг. 1962 оной туршада Бадай Иванович өөрөө 40 хоног соо больницада аргалуулһан, мүн хүбүүниинь хамта 20 хоног соо больницада хэбтэһэн байгаа. Гадна, үбгэ һамга хоёр амаралтын мүнгэ гэжэ 310 түхэриг абаа.

Пенси, түлбэригүй һуралсал, түлбэригүй эмнэлгэ болон амаралтын мүнгэ гэхэ мэтээр Нядагаевай бүлэ ниитын жасаһаа хамта 1650 түхэриг абаһан байна. Энэнь тэрэ айлай жэлэй салинтай 43,7 процентнь болоно.

Эдэ жэшээнүүд юу харуулнаб гэхэдэ, хэрэглэмжын ниитын жаса гээшэмнай ажалшадай материальна

Хэрэглэмжын ниитын жасын ехэ боложо байһыень манайшье республикын жэшээ дээрэ харуулжа болохо. Жэшээлхэдэ, **арадай элүүрые сахилгада болон физкультурада 1959 ондо 11,8 миллион түхэриг һомологдоһон байбал, 1962 ондо 14,8 миллион түхэриг һомологдобо. Республика доторнай мүнөө үедэ 145 больница болон диспансер, 476 фельдшерско-акушерскэ пункт түлөөһэгүйгөөр медицинскэ туһаламжа үзүүлжэ байдаг.** Үхибүүдэй 64 ясли хүдэлжэ байдаг. Социальна тэдхэмжэдэ жэл ерэхэ бүри улам ехэ мүнгэн һомологдодог болонхой. **Хэрбээ 1959 ондо 630 мянган түхэриг һомологдоһон байбал, 1962 ондо 1 миллион 637 мянган түхэриг болобо.** Ниитын фондһоо республикымнай олон пенсионернүүд, олон үхибүүдтэй 49 мянган эхэнэрнүүд тэдхэмжэ абадаг юм. Дээдэ болон техническэ дунда һургуулинуудай 8500 һурагшад баһал тэрэ фондһоо стипенди болон хамтын байраар хангагдадаг.

Арадай гэгээрэлдэ зорюулагдан жэлһээ жэлдэ бүрил ехэ мүнгэн һомологдодог болонхой. Хэрбээ 1959 ондо арадай гэгээрэлдэ 20828 мянган түхэриг табигдаһан байбал, 1962 ондо 26283 мянган түхэриг һомологдоо. Ниитын жасануудһаа үзүүлэгдэдэг тэдхэмжэ энэ тэдыгээр хизаарладаг бэшэ. Салин хүлһэнһөө гадуур ниитын жасануудһаа манай ороной ажалшадай горитойхон тэдхэмжэ абадаг байһыень тэдэшье тоонууд баримталан харуулна. Теэд бидэнэр, совет хүнүүд, тэрэ тэдхэмжэ, туһаламжа абажа, эдэ жасануудһаа

Манай республикада ниитын хэрэглэмжын жаса 1959—1962 онуудта инмээр ургаа (миллион түхэригөөр): һомологдоһониинь

11,8 — 14,8 (1959 он — 1962 он) — Элүүрые сахилгада, физкультурада

0,63 — 1,64 (1959 он — 1962 он) — Социальна тэдхэмжэдэ

20,8 — 26,3 (1959 он — 1962 он) — Арадай гэгээрэлдэ

болон культурна эрилтэ хангахада горитойхон үүргэтэй гэжэ харуулна.

Гүрэнэй талаһаа түлөөһэгүйгөөр табигдадаг хүнгэлэлтэ гү, али тэдхэмжэ хэрэглэдэггүй нэгэшье бүлэ мүнөө үедэ орон доторнай үгы. Теэд, иимэ тэдхэмжэ капиталис нэгэшье орон дотор байхагүй.

Манай орон дотор али бүхы эмнэлгэ аргалалга түлөөһэгүйгөөр, гүрэнэй хүзүүн дээрэ хэгдэдэг байхадань, харин капиталис оронуудта арад зоной элүүрые сахиха хэрэг гүрэнэй уялга бэшэ, энгэй медицинын хэрэг гэжэ тоологдодог. Тэндэхи эмшэд эмшэд бэшэ, харин хүнэй үбшэн ядаралые ашаглан баяжажа байдаг бизнесменүүд мүн. США-да врачда миил бэеэ үзүүлхын тулада аяар 5 доллар түлэхэ хэрэгтэй, һайн врачда орохо болоо һаа, 10 доллар түлэдэг юм. Шүдэндөө пломбо хүүлхын тулада 25-һаа 50 доллар хүрэтэр түлэхэ хэрэгтэй. Бүри хүшэр үбшэнүүдые аргалуулха болоо һаа, бүришье түбэгтэй байха юм. Хэрбээ аппендицидээр үбдэжэ эхилээ һаань, тэрэ хүн операци хүүлхын тула 400—500 доллар бэлдэхэ ёһотой болодог. Больницада 6 хоногһоо үлүү байжа нарайлхадаа, врач болон акушеркэнүүдтэ хамта 500—600 доллар түлэгдэдэг.

Үгышье һаа, эрдэм һуралсалые абаад үзээе. США-да дээдэ һургуулида һуралсаһанай түлөө жэлэй 1500—2500 доллар түлэдэг. Тиимэһээ тэндэхи хүн бүхэн дээдэ эрдэмтэй боложо шадахагүй юм.

СССР-эй болон США-гай ажалшадай ажабайдалые жэшээлхэ зуураа, американска мэдээжэ эрдэмтэ Ульям Дюбуа иигэжэ бэшээ һэн: «Үбгэн үндэр наһатай болоходоо яажа ажаһууха бэлэйб, үбдэбэл, яажа эмшэлүүлхэ бэлэйб, үхибүүгэдээ эрдэм номдо яажа һургаха бэлэйб гэжэ Америкын хүн зон ходо һанаагаа зободог. Советскэ Союзай хүн зондо тиигэжэ һанаагаа зобохо шалтагаан байхагүй. Эдэ бүхы асуудалнуудаар намайе гүрэн хараха, гүрэн тэдхэхэ, туһалха гэжэ совет гражданин бүхэн мэдэдэг».

Энэ хадаа буржуазна эрдэмтын тон зүбөөр, байһан соонь үгэһэн сэгнэлтэ ха юм.

Ниитын хэрэглэмжын жасанууд социальна талаараа угаа ехэ удха шанартай. Хүнэй хэһэн ажалай тоогоор, шанарай зэргээр салин хүлһэн түлэгдэдэг. Харин тиихэдэ ниитын жасаһаа тэдхэмжэ, туһаламжа үзүүлхэдээ, хүнэй али зэргын хэрэглэмжэтэй байһые хараада абтадаг байна. Ниитын жаса хадаа залуу үетэниие коммунис ёһоор хүмүүжүүлхэдэ алишье талаараа хүгжэнги, дүрбэн тэгшээр һургахада бүри жэгтэй һайн эрхэ нүхэсэл бии болгодог, эхэнэрнүүдэй гэрэй ажал хүнгэн болгодог гээшэ.

Эдэ бүгэдэн дээрэһээ харахада, хэрэглэмжын ниитын жаса гээшэ совет арадай ажабайдалда угаа ехэ удха шанартай байна. Улам саашаа ниитын үйлэдбэриин бүри ехээр хүгжэхэ бүринь, ажалай бүтээсын бүри дээшэлхэ бүринь, хүнүүдэй ажалдаа коммунис ёһоор хандадаг болохо бүринь ажалшадай ехэ эрилтэ ниитын жасаһаа хангаха гэжэ общество оролдодог болохо, материальна болон оюун бодолой баялигые хубаарилха хэрэгтэ коммунис шэнжэ тэмдэгүүд бүрил ехээр бии болохо.

Ниитын эрилтын улам ехэ болохотой хамта социалис гүрэн хэрэглэмжын жасын бүрил ехэ хубинь ниитын жасануудаар дамжуулан хубаагдаха юм. Обществын гэшүүдэй улам ургажа байгаа эрилтын ниитын жасануудһаа хангагдадаг болоходонь, ажал хэһэнэй зэргээр түлэгдэдэг салин хүлһэн ниитын жасын ехэ болоһоной зэргээр байн байтараа хороогдохо болохо. Эсэсэй эсэстэ хубаарилгын коммунис ёһо гурим батаар тогтохо, хүн зоной хамаг бүхы хэрэглэмжэ ниитын жасануудһаа хангагдажа болохо юм. Гэбэшье, хэһэн ажалай зэргээр хубааха гэһэн социалис ёһо гуримай имагтал хэрэгээ болиһонойнь һүүлээр, материальна болон культурна баялигай элбэг дэлбэг болоһон лэ хойно, ажал хэхэ эрилтын хүн зоной байдалда таһаршагүй хуби болоходонь лэ— эгээл тиихэдэ хүн зоной бүхы хэрэглэмжэ ниитын жасануудһаа хангагдаха юм.

Тиимэһээ хубаарилгын коммунис ёһо гуримда дамжан орохын тулада материальна болон культурна баялигые байгуулха шухала. Зөөри баялиг зүн дэгээн бии болодоггүй, харин тэрэ ажалаар бии болгогдодог. Коммунизм мандуулхын тулада материальна үндэһэ һуури байгуулха, эдлэл хэрэгсэлэй, оюун бодолой баялиг хэрэгтэй гээд Н. С. Хрущев хэлээ һэн. Тэрэниие миин уряалаар, юрөөлөөр түйлахын аргагүй. Ажалаар, ажалаар лэ, имагтал олон миллион хүн зоной ажалаар коммунизм байгуулагдаха юм.

Б. БАЙМИН,
Политическэ гэгээрэлэй байшангай консультант.

ЖЭЛ СООХИ ОЛЗО ОРОШОМ 6230 т.
Салин 3780 түхэриг
Пенси 840
Амаралта 310
Медицинскэ туһаламжа 300
1000 Үхибүүдээ һургаһанаа
ТҮЛӨӨҺЭГҮЙ ХАНГАЛГА, ТЭДХЭМЖЭ

Врачда нэгэ ороһон 5-10 доллар
Налогууд
Һангаа больницада түрүүлһэнэй 500-600 дол.
Аппендицидэй операци хүүлһэнэй 400-500 дол.
Үхибүүдэй ВУЗ-да һургаһанай 1500-2500 дол.
200
Ялануудай
1000 дол.

Энэ зураг дээрэ (зүүн гарһаа) Нядагаевай бүлын байдал, США-гай хүдэлмэришэ хүнэй байдал (баруун гарһаа) харуулагдана.

ҮРҮҮШЫНХЕЭ ҺУНГАХАМНИ

18 наһа хүсэжэ, совет оронойнгоо хуулита олонтоо угаа ехэ баяртай үшөө юу- гэхэдэ, мартын 3- зоной дундаһаа ажал хэрэгээрээ шалгаржа гараһан эрхим хүбүүд, басагадай түлөө, РСФСР-эй, Буряадай АССР-эй болон нютагай Соведүүдэй депутадуудта кандидадаар дэбжүүлэгдэһэн нүхэдэй түлөө түрүүшынхеэ дуугаа үгэхэеэ байнаб.

Ажабайдалнайшье жэлһээ жэл бүри һайжарна, ажал хүдэлмэримнайшье урагшатайгаар ябана. Эхэмни хорёод жэлэй туршада малшанаар таһалгаряагүй ажаллаа юм. Бишье эхэтэеэ хамта ябалсажа, адуу мал харууһалха дүй дүршэл олоһон байнаб. Мүнөө Хэжэнгынгэ совхозой 4-дэхи отделениин Чимит Батуевагай хүтэлбэрилдэг ажахын тоосоондо ороһон хонишодой бригадада хурьгашанаар ажалланаб. Даажа абаһан 100-гаад хурьгадаа гарза хоролтогүйгөөр Ногоон дээрэ гаргажа, тус бүриинь 23 килограммһаа доошо бэшэ шэгнүүртэйгээр тушааха гэжэ оролдоноб.

Мүнөө манай совхоз бүхыдөө 19388 хурьга абаад, һайнаар түлжүүлжэ байна. Эдэ олон хурьгадые харууһалжа байһан хүнүүдэй нэгэн һаналтайгаар, оролдосотой һайнаар ажаллабал, нэгэшье хурьган гарза хоролтодо оронгүйгөөр түлжэхэ байна. Эгээл тиимэһээ энэ һайхан баясхаланта үдэр совхозойнгоо бүхы хонишодто нэгэшье хурьга гарзалуулхагүйгөөр ажаллаял гэжэ уряалнаб.

Коммунизм байгуулха жабхаланта һайхан үе сагта ажаллажа байһандаа омогорхоноб.

Д. Батомункуева.
Хори.

Этигэнэб, баясанаб

Мартын гурба. Жаран гурбан он.
Мартаха аалби,
гайхамшагта энэ үдэрые!
Эдир наһандаа олошье бэшэ,
оройдоол нэгэ дахин
Энэ гарнуудайнгаа бюллетень
үргэн абаһые!
Зол жаргалай, эб найрамдалай түлөө
Залуу наһаяа зорюулжа,
дуугаа үргэн байһанаа,
Бодонихон наһан соогоол
энэ хабарай үглөө
Болгоомжотойхоноор бюллетень
нугалжа табиһанаа
Мартаха аалби...
Би һунганаб. Теэд үнэншэмөөр бэшэл юрэдөө!
Иимэ ехэ эрхэ сүлөө,
хэн, юундэ
Үгөө юм? Арбан наймытай оройдоол
Үшөө гүлмэрхэн хүбүүндэ?
Би һунганаб... Эй, ойлгоно гүт?
Би һунганаб!
Аха нүхэдөө депутат болгон
эльгэнэб?
Арсагүй үргэн эрхэтэй байһандаа
баясанаб.
Арад, Ленин, Парти!
Тандаа би этигэнэб!

Яков Доржиев, түрүүшынхеэ һунгагша.

**

хурьгалжа байһан оол һүниин зоргоор даа. Тиигэншьегүй хурьгалха дүтэлһэн хонишье һаа, отол хараха гүрөөд, хурьгаяа бүтөө- гү. Хонид гээшэмнай амитад һэмшибы. Һүбүришье шангаданхай. тээшээ болохо бүрөө гэжэ Должон Тагарооо, нэгэ бүлэг хурь- хиилдөөд ябана һэм, аа гү? гээд һанаа. һайнаар түлжүүлжэ, ха, үбһэ тэжээл бэ- бүхы даабаряа жэл- гүргэжэшье ябаа һаа, һанаа сэдьхэлынь ха- айл отарын үрэ дүн хамаагүй гэжэ бо- эрхэшьегүй, шада-

суута эхэнэр Н. Г. тухай эхилһэн энэрэй һанал бодолые ёһото һайнаар ажал- нэрээ нэрлүүлхын олон юумэн хэрэгтэй. нуд, таарамжагүй гэжэ Должон Тагарова ябадаг.

мүнөө нэгэшье гүй. Абаад үзэел һан малдаашье тии- хандаа һаа, мүртэй гүй»—гэжэ Должон үдэшын хоол бари- лаа һэн. Тиигэ тии- шни хухарха. Тии- даа юумэншни ураг- анаха. Зарим хонишод гуримаар хүдэлдэг. ш, үдэ наран боло- онидоо бэлшээхэдэнь даа. Шаралшатараа хургаад лэ, хорёодос ороно ха юм. «Хонидоо түрүүлхэ гээ һаа, осеменаторые асараад үрэжүүлэг лэ, тэдэниие бариханьшье хүшэр» гэжэ заримашуул хэлэдэг байха. Теэд болоод үзээбди. Ондоо тээһээ осеменатор ерэжэ, отарыншни хонидые үрэжүүлээд ябашаха. Тиигээд тэдэ хонидынь хурьгална гү, али үгы гү, тэрэ хүндэ хамаатай юумэн үгы. Гадна, тэрэ хүн ямаршье харюусалга зэмэ амсаха бэшэ ха юм. Тэрэ осеменатор абахал салингаа абаад, далимда үлэшэхэ. Манай совхозой фермын хүтэлбэрилэгшэд энээниие гуримшуулжа шадаадүй байһаар. Бүхы юумэндэ һэшхэл хэрэгтэй. Сэдьхэлэй шэмэг—һэшхэл гэһэн юм. Бригададаа осеменатортай болоогүй һаа, тоолхотой үрэ гарахагүй. Мүнөө манай отарын хонид үрэжүүлһэнэй ёһоор түрэжэ байна.

Нарай хурьгадыешье томо болгоходо айхабтар ехэ анхарал оролдолго хэрэгтэй бшуу даа. Зарим нэгэн һүлэрдөөд гү, али хурьгад хүхэнэл бэзэ гээд, эхыень олгуулдаггүй. Тиигээд лэ хурьганшье, илангаяа бага байхадаа, нэгэл хүхэнгүй үлэшоо һаа, удаань хүхэхэдөө заал һаа шэшэхэ. Саашань хайхараагүй һаа, хотонь муудаха, тиигэһээр үхэхэ. Иимэрхүү шалтагаанаар олон хурьгад үхэнэ, хороно. Нёдондо манайшье **5-дахи фермэдэ хурьгад гарза хоролтодо олоороо ороо һэн. Энээндэ бидэ хонишодой һэшхэл байха байгаа. Эдэ бүгэдэн тухай суглаан дээрэшье, «ноёдтошье» хэлэхэл ёһотойбди.**

Должон Тагарова эдэ бүгэдэн тухай үнинэй һанажа, бодожо ябадаг, нүхэдтээ хөөрэлдэдэгшье гээшэ. Мүн ажалай түлбэри гуримшуулха, ажалай тоо бүридхэл һайжаруулха тухай һанамжа дурадхалаа хэлэнхэй һэн. Теэд, эдэ бүгэдын үшөөл шиидхэгдээгүй байһаниинь гэмшэлтэй.

***

Должон Балданжаповнае тэдэ хоёр басагадай магтаһантайнь бишье дуугаа нэгэдүүлхэ һанаатайб. Юуб гэхэдэ, Ойдоп Тагаровай бригадада хоёр дахин ябааб. Хоёр жэлэй саада тээшье, мүнөөшье хүнүүд булта энэ ажалша эхэнэрые магтана. Зон нүхэдэйнгөө магтаал, найдабарида хүртэхөөр хүдэлдэг хүн байна.

1953 онһоо хонин ажал дээрэ хүдэлнэ гэнэбди. Теэд энэ үе соо тооһормо хүйтэн хэды үбэлые, хагсуу буруулган хэды намарые, хагтай богтой хэды хабарые, аяма халуун хэды зуниие үнгэргөө гэхэбибди. Энэ үе соо хэды шэнээн хурьгадые абажа томо болгоод, эжэл һүрэгтэнь табяа гэхэбибди. Мүн энэ хугасаа соо хэды шэнээн ноохо, мяха абажа, олоной аша туһада үгөө гээшэб. Эдэ бүгэдые бултыень гаргажа тоолоо, шэгнээ, хэмжээ һаа, нилээдгүй горитой хэмжээнэй юумэн болохо байха. Теэд, эдэмнай бултадаал энэ эхэнэрэй ажалша бэрхэ, хэшэгтэй баян гараар хэгдэһэн, бүтээгдэһэн байха. Һүүлэй гурбан жэлыешье абаад үзэел даа. Эдэнэрэй отара дунда зэргээр 100 эхэ хониндоо жииртээ 80-һаа үсөөн бэшэ хурьга абажа, томо болгоно ха юм. Эхэ хонидынь 700-гаад байдаг. Иихэдээ жэл бүри нэгэ отара хонидые үтэжэ байһан болоно.

Ажахын тоосоондо ороһон хонишодой томодхогдоһон энэ бригада 3500 хонитой 5 отараһаа, 14 хүнһөө бүридэжэ, нэгэ бүлэ болонхой хүдэлжэ байна. Эдэнэр гарта һабартаараа оролдон, түл түрэсэеэ һайнаар абана.

Д. ЖУГДУРОВА.
Хори, Анаагай совхоз.

Залуу наһанай золтойдо

Эхэ оронойнгоо аша туһаар һургуулида һураад, ажалай амта таниха хүсэлэнтэй тугалшанаар мүнөө хүдэлжэ, ахамад зоной туһаламжаар зарим тэды амжалтатайб гэжэ һанахадаа, бүришье урматай ябагдана. Харууһалжа байһан 77 тугални дандаа өөдэргэн һайнууд, түргөөр түлжэжэ байна. 10—11 һаратайдань тэдэнэй амидын шэгнүүрые 200—250 килограммда хүргэхэ гэһэн хүндэтэ зорилгоёо бэелүүлхын тула залуугай шадал зориг гамнангүй оролдохоб гэжэ суг ажалладаг аха нүхэр Бата-Мүнхэ Борбоевто, хани ород басаган Маша Ивановада үшөө дахин найдуулха дуран хүрэнэ.

Гэрэлтэ һайхан энэ үдэр урнын дэргэдэ ерэжэ, арадайнгаа эрхим хүбүүд, басагадта үндэр дуугаа үгэхэдөө, би залуу наһанайнгаа зол жаргалай түлөө, энхэ тайбан байдалай түлөө, Совет оронойнгоо саашадаа бүри ехээр хүгжэн бадархын тулада, коммунизмын илан мандахын тулада гараа үргэнэб.

Дарижаб ДОНДОКОВА,
Хориин үйлэдбэриин управлениин «Дружба» колхозой тугалшан.

ШЭНЭ ГАЗЕТЭНҮҮД

КПСС-эй ЦК-гай ноябриин Пленумэй шиидхэбэриин ёһоор манай республикада үйлэдбэриин үшөө 4 управленинүүд, тэдэнэй шэнэ парткомууд байгуулагдаа һэн. Мухар-Шэбэрэй, Баргажанай, Түнхэнэй, Зэдын шэнэ парткомуудай, мүн тэндэхи ажалшадай депутадуудай аймагай Соведүүдэй органууд болохо 4 шэнэ газетэнүүд мартын 1-һээ гаража эхилбэ.

Мухар-Шэбэрэй үйлэдбэриин управлениин ажалшад **«Ленинский путь»** гэжэ газетэ ород хэлэн дээрэ уншаба. **Газетын түрүүшын номерто «Үйлэдбэри—гол шухала хэрэгнай» гэһэн парткомой секретарь нүхэр Ц. О. Цыбиковэй статья управлениин картатайгаар толилогдоо. Уншагшад 1963 ондо бэелүүлхэ дайшалхы зорилгонуудтайгаа танилсана. Эндэхи ажалшадай энэ жэл хэхэ, бэелүүлхэ ажал хэрэг ехэ. Тиимэһээ бүхы ажалшаднай хамаг хүсэ шадалаа, оюун ухаагаа коммунизмын хэрэгтэ,** ороохо таряа, малай ашаг шэмэ улам ехээр абахын түлөө тэмсэлдэ зорюулхань дамжаггүй гэжэ Цыбиков бэшэнэ.

«Партиин ЦК-гай ноябриин Пленумэй шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө» гэһэн гаршаг доро газетэдэ бэшэгшэд хабарай тарилгада ажахынууд хэр зэргээр бэлэдхэжэ байнаб, малшадай амжалта, ажалайнь дутуу дунданууд тухай хөөрэнэ. Мүн Соведүүдэй һунгалтада бэлэдхэлэй материалнууд хэблэгдэнхэй.

Газетэ ород хэлэн дээрэ 3 мянган хэһэгээр, буряад хэлэн дээрэ 1000 хэһэгээр гараха.

«Джидинская правда» газетын түрүүшын номер газетын редакцида, уншагшадта хандаһан парткомой амаршалгаар, мүн редакциин зүгһөө уншагшадтаа хандаһан хандалгаар нээгдэбэ. Газетэ түрүүшынгээ номерһоо олон эдэбхитэдые хүдэлмэридөө хабаадуулжа эхилһэниинь һайшаалтай.

Газетын хуудаһануудые ирахада, «Хонишодой халуун хаһа», «Һунгалтын урда тээхи ажалай вахта», «Зэдын, Захааминай баялигые—арадай аша туһада!» гэһэн томо гаршагууд доро хэблэгдэһэн управлениин ажалшадай хэжэ байһан ажал, бэелүүлхэ зорилгонууд тухай, һунгалтада бэлэдхэлэй ябаса тухай статьянууд болон бэшэгүүдые һонирхон уншамаар.

«САЯНЫ» гэжэ газетые Түнхэнэй үйлэдбэриин управлениин ажалшад уншажа һонирхоо. Мүн ойрын үдэрнүүдтэ тэрэ буряад хэлэн дээрэ гараха. Газетэ ород хэлэн дээрэ 2 мянган хэһэгээр гарана, буряад хэлэн дээрэ—1000 хэһэг байха.

Түнхэнэй партком уншагшадаа шэнэ газетэтэй болоһонтойнь дашарамдуулан амаршалха зуураа, газетын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадажа, хүдөө ажахын продуктнуудые элбэг дэлбэгээр абаха хэрэгтэнь управлениингээ ажалшадта халуунаар туһалхые уряална.

1962 оной дүнгүүд болон 1963 ондо бэелүүлхэ зорилгонууд тухай управлениин начальник нүхэр Серебренниковэй статья, управлениин карта, кандидадуудтайгаа һунгагшадай уулзалга, Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай баатарнууд гэһэн һонирхолтой материалнууд уншагшадай анхаралда толилогдонхой.

Баргажанай үйлэдбэриин управлениин ажалшад **«Баргузинская правда»** гэжэ шэнэ газетэ ород хэлэн дээрэ 3 мянган хэһэгээр абаба. Ажалшад мүн буряад хэлэн дээрэ энэ газетые уншаха юм.

Газетэ түрүү бэшэг соогоо хабарай тарилгада бэлэдхэлэй ябаса тухай шэнжэлгэ хэхэ зуураа, хүдөө ажахын продуктнуудые жэл бүри улам ехээр абахын тула бүхы хүсэ шадалаа зорюулхые партийна организацинуудые, колхоз, совхозуудай ажалшадые, мүн бүхы уншагшадаа уряална.

НЮТАГ НЮТАГАЙ ҺОНИН

ЭРДЭМЭЙ ОРДОН

Шишковко тосхон ошоһон трамвайгаар «Вокзал» гэһэн буудалда буугаад, шанха хойшоо гэшхэлхэдэ, халзан хадые халхалан, үндэр, ута сагаан байшан хүндэлдэнэ. Энэмнай эрдэмэй Ордон — Буряадай хүдөө ажахын институдай һуралсалай байшан.

Хаанта засагай үедэ барга буурай, балар харанхы байдалтай Буряад орондо өөһэдын дээдэ һургуули тухай бодохоһоо байтагай тэрээн тухай зүүдэндэшье үзэгдөөгүй байгаа. Тиихэ үеын малшан, таряашан хүнэй хүбүүд басагад эсэгэ эхынгээ гараа холотор, улаа элэтэр ябажа, хэжэ һураһан ажалайнь боро арга дүршэлдэ һурахаһаа ондоо ямар нэгэн эрдэм мэргэжэл шудалха аргагүй байһаниинь мэдээжэ. Мүнөө манай залуушуул совет засагай аша габьяагаар эрдэмэй эрид үндэр хярын оройе дабана.

Харыт даа! 1935 ондо мүнөөнэй Буряадай хүдөө ажахын институт тогтоогдоһон юм. Тус институт он жэлнүүдэй ошохо, үнгэрхэ тума улам үргэдэжэ, олон янзын мэргэжэлтэдые бэлэдхэжэ гаргадаг болоо. Институт ветеринарна, зоотехническэ, агрономическа, экономическа, механизациин гэхэ зэргэ табан факультедһээ бүридэнэ. Үнгэрһэн 27 жэлэй туршада 2327 хүн дээдэ эрдэм шудалан, институт дүүргэжэ гараһан байха юм. Тэрэ тоодо: ветеринарна 871 врач, 703 зоотехник, 462 агроном, барилгын 105 инженер, 186 инженер-технологууд.

Институдай тогтоһон сагһаа хойшонхи үе соо хүдөө ажахые хүгжөөхэ хэрэгтэ үрэжэл ехэтэй хүдэлмэри ябуулжа байһаниинь мэдээжэ. Институдай бэлэдхэжэ гаргаһан эдэ олон эрдэмтэд гансахан манай республикада бэшэ, мүн хүршэ областьнууд болон Монголой Арадай Республикада ажалланад.

Буряадай хүдөө ажахын институт дүүргэгшэдэй дундаһаа хүтэлбэрилхы олон хүдэлмэрилэгшэд урган гараа. Тэрэшэлэн энэ дээдэ һургуули дүүргэһэн 50 гаран хүн эрдэмэй кандидадууд, доцентнэр болонхой.

Республикымнай дээдэ дүрбэн һургуулинуудай нэгэн—хүдөө ажахын институт һуралсалай энэ жэлдэ дүрбэн дабхар шэнэ байрадаа хэшээлээ үнгэргэжэ эхилбэ. Тус байшангынь шэнэ түхэлэй шэнэ проектээр баригдаһан, Улаан-Үдэ хотымнай томо, гоё байрануудай нэгэн болоно. Һуралсалайнь гол торхо 82973 кубометрэй хэмжээтэй юм. Байрынь бүхы талмай 15980 дүрбэлжэн метр эзэлнэ. Гэхэтэй хамта бүхы хэрэглэгдэдэг талмайнь 11215 дүрбэлжэн метр болохо байна. Институдай хэдэн мянган хүниие багтаадаг энэ асари томо байшан дотор кинотой, радиотой, телефоной станцитай, шэнэ шэнэ түхеэрэлгэнүүд эндэ тодхогдонхой. Гадна институдай студентнэр хамта дээрээ 2000 хүнэй байха һууритай хамтын 4 шэнэ байрада оронхой. Энэ ехэ гоё байра Буряад арадаймнай омогорхол болоно.

Буряадай хүдөө ажахын институт һуралсалайнгаа шэнэ байшан нээлгэдэ зорюулагдаһан баярай суглаа һаяхан үнгэргэбэ. Тэрэ суглаан институдай профессорнууд, багшанар, студентнүүд, хүдэлмэрилэгшэд болон Улаан-Үдэ хотын олониитын хабаадалгатайгаар үнгэргэгдөө. Суглаан дээрэ институдай ректор В. Р. Филиппов институдайнгаа тогтоһон сагһаа хойшо эрдэм бэлиг түгэлдэр залуу мэргэжэлтэдые бэлэдхэһэн хүдэлмэриингөө дүн тухай тогтохо зуураа, һургуулиингаа шэнэ байшангай барилга, ашаглалгада оруулалга тухай суглараашадта дэлгэрэнгыгээр хөөрэжэ үгэбэ.

Эндэ үгэ хэлэһэн барилгын трестын хүдэлмэрилэгшэ нүхэр Мурачев, КПСС-эй Буряадай обкомой секретарь нүхэр Модогоев, РСФСР-эй хүдөө ажахын министрэй орлогшо академик нүхэр Симягин, Буряадай эрдэм-шэнжэлэлгын комплексно институдай директор нүхэр Макеев, Буряадай багшанарай институдай проректор нүхэр Мангадаев, Зүүн-Сибириин технологическа институдай ректор нүхэр Фролов, Зүүн-Сибириин библиотекын институдай партийна организациин секретарь нүхэр Лобыгин болон бусад баярай үгэ хэлэхэ зуураа, институдай хүдөө ажахын эрдэмтэд хүдэлмэрилэгшэдые бэлэдхэхэ саашанхи хүдэлмэридэнь ехэ амжалтануудые хүсэбэ. Мүн институдай студентнэрэй зүгһөө нүхэр Чувякина, институдай профессор-багшанарай зүгһөө нүхэр Спирюхов гэгшэд үгэ хэлэжэ, һургуулиин шэнэ байшан бэлэг абаһандаа парти, правительстводоо ехэ баяр хүргэнэ.

Засаг түрынгөө дээдын газарнуудта депутадуудые һунгаха һунгалтын ябажа байгаа энэ үдэр институдай һайхан ордон соо хэды ехэ зугаатайб! Урдань эзэгүй бүтүү ой байһан газарта институдай эдэ шэнэ байранууд, бэшэ бэшэ шэнэ барилганууд бодхоогдожо, тэндэхи һунгагшадай дуугаа үгэхэ һунгуулиин шэнэ участок тус институдта нээгдэбэ. Эндэ институдай олохон студентнэр өөһэдынгөө дэбжүүлһэн шэлэмэлнүүдэйнгээ түлөө түрүүшынхеэ дуугаа үгэхэнь.

Н. Цыбенов.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: хүдөө ажахын институдай актова зал соо.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: институдай шэнэ байшан нээлгын баярай суглаан дээрэ институдай 4-дэхи курсын студент Галина Чувякина үгэ хэлэжэ байна.

ШАДАМАР МАЛШАН

Мунко Зандуев Онохойн совхозой хуушанай малшан. Доодо-Шулуута нютагай зон тэрэниие бэрхэ малшан гэжэ булта мэдэнэ.

Мүнөө үбэл нүхэр Зандуев 87 толгой эрэ хашараг даана. Һайнаар харууһалһанай, шадамараар эдеэлүүлһэнэйнь ашаар малайнь шэгнүүр ехээр нэмэнэ. Малаа эдеэлүүлдэг рациондонь 2 килограмм үбһэн, 1 килограмм хүхэ һолоомон, 4 килограмм концентрат болон һолсомон ороно. Һүүлэй үедэ хэһэн шэгнэлгээр толгой бүриинь хэмжүүр сүүдхэдээ 850—900 граммаар нэмэһэн байна.

Нёдондо гараһан эдэ жэжэ малайнь амидын шэгнүүр мүнөө 270—290 килограмм хүрөөд ябана. Мунко Зандуев байгша оной нэгэдэхи кварталда түрүүшынгээ 20 толгой мал тобир тарганаар гүрэндэ тушаахаар шиидэнхэй.

С. Тюлюкин.

АМАРШОО

Мухар-Шэбэрэй үйлэдбэриин управлениин «Знамя Ленина» колхоздо автоматна телефонно станци тодхогдобо. Тус станци 20 номертой юм. Тиигэжэ колхозой түб тосхон управлениингээ центр—Мухар-Шэбэртэй хоёр утаһаар харилсадаг болоо. Бар тосхоной арба гаран айлда телефон оруулагдаба.

Гадна колхозой Харгааһата нютагай бригадатай, мүн хүршэ Бар тосхонтой автомат телефоной станци холбогдуулба. Ерэхэ хабар колхозой бусад гурбан бригада телефонтой болгогдохонь.

Артелиинхид автомат телефонтой боложо амаршоо.

Б. Цыренов.

Шэнэ гэрнүүд олоор тоолог[...]

1961 оной ноябрь һарын эхеэр гээшэ һэн гү даа. Мухар-Шэбэрэй «Знамя Ленина» колхоздо Монголой Арадай Республикын драмтеатрай артистнар колхозой правлени соо артелиин эдэбхитэдтэй хани ёһоной уулзалга хэжэ байгаа һэн. Колхозой түрүүлэгшэ Цырен Семенович Семеновой хүндэтэ айлшадтаа артелингээ ажабайдал, ажал үйлэдбэри тухай хөөрэжэ һуутарнь, айлшадай нэгэн: «Колхознай эндэ түбхинэһөөр хэды жэл боложо байнаб»—гэжэ хүлеэгдээгүй асуудал һураба. Айлшанай иигэжэ асууханьгайхалтай бэшэ. Тэрэ һая байгуулагдаһан, шэнээр түбхинэжэ байһан ажахы гэжэ һанажашье болоо.

Нээрээшье, «Знамя Ленина» колхозой түб болохо Хушуун Үзүүр гэжэ тосхон бусад ажахынуудта орходоо барилга байдалайнгаа талаар үлүү һайн ха юм. Городһоо ерэһэн трактаар ябахада холоһоо сайбалзан, ямар нэгэ шэнэ хото тура шэнгеэр харагдадаг.

Энэ колхоз 1959 ондо мүнгэн түлөөһэндэ ороо юм. Тэрэ гэһэнһээ хойшо артелиин экономико жэл бүри ургадаг болоо. Мүн гэшүүдэй һуудал байдал улам һайжаржа захалаа. Урданай эргэнэг, ябаган шэрээ, үхэг, ханза гэхэ мэтын гэр доторхи хэрэгсэлнүүд музейн экспонадууд боложо, орондонь шифоньер, комод, буфет, радиола, радиоприёмнигууд гэр доторхи шэмэг болоо. Эдээнгүй айлые колхозой түбһөө байха холын малшадта олохогүйш.

1959 ондо болоһон һунгалтаһаа хойшо артелиинхид һуурин тосхонуудаа болбосон түхэлтэй болгохо хэрэгтэ гол анхаралаа хандуулаа. Колхозой табан бригада бүхэндэ туд тудтань арбаад хүнһөө бүридэһэн саг үргэлжын барилгашадай бригаданууд ажалладаг. Һүүлэй 3—4 жэлэй туршада колхозой 500-гаад үрхэтэ айлай хахадһаа ехэнхинь шахуу шэнэ гэрнүүдые толложо ороо. Жэл бүри хамтын суглаагаар бүхы олзо орошын 30 процентнь соёл гэгээрэлэй болон үйлэдбэриин барилгада һомологдоно. Колхозой түб —Хушуун Үзүүртэ барилга улам ехээр хэгдэнэ. Тэндэ 250 хүнэй һууха типовой клуб баригдажа ашаглалгада үгтэһөөр 3 жэл тухай боложо байна. Клубта өөрынь библиотекэ, кружогуудай [...] хэ таһалга, [...] фойе гэхэ мэтэ [...] хүсэд бии. Мүн[...] урда тээхи үдэ[...] ажал ехэ. Ажа[...] лээр залуушуул[...] жа, хатар на[...] шэнэ дуу, хүгж[...] Мүн типовой һу[...] лалгын, эмнэлг[...] зин шэнээр ба[...] барилга колхоз[...] гадануудта бари[...] лалгада үгтэнхэ[...]

Жэл бүри ар[...] мико ургажа, ко[...] һуудал байдал у[...] на. Хэрбээ 1959 [...] олзо доход 722 [...] риг байбал, үнг[...] тэрэнь 895 мянг[...] хүрэтэр ургаа. [...] ондо бүхы олзо [...] мянганиинь гэшү[...] түлбэрилэ гар[...] байбал, үнгэрэг[...] зын 460 мянгани[...] хэрэглэмжэлэ га[...] Энэ баримта юу[...] гэхэдэ, колхозой [...] лиг улам дэ[...] ажалшадай куль[...] һуудал үдэр бү[...] байһаниие хару[...]

Б. [...]

ХИЛЫН СААНАҺА

Түбэгтэй шиидхэбэри

ЛОНДОН. февралиин 28. (ТАСС). Водородно бомбонуудые тээһэн «Виктор» гэжэ түхэлэй бомбардировщигууд бүхэли сүүдхын туша соо харуулай ниидэлгэнүүдые хэхэ гэһэн шиидхэбэриие болюулха тухай парламентын гэшүүн-лейборист Фрэнк Оллаун общинануудай палатын заседани дээрэ үсэгалдэр үгэ хэлэхэдээ. Англиин агаарай-сэрэгэй хүсэнүүдэй министртэ эрилтэ хээ. Гэнтын ушарһаа гү, али захиралтые буруу ойлгоһонһоо уламжалан водородно бомбо тэһэржэ магад гэжэ түбэгшээн айжа байһанаа Оллаун элирхэйлэн мэдүүлээ.

Буруу ойлгоһонһоо гү, али гэнтын ушарһаа боложо бомбардировщик дээрэһээ водородно бомбын хаягдахагүйн тулада һэргылэлгын эгээн шанга хэмжээнүүд абтанхай гээд общинануудай палатын гэшүүдые агаарай-сэрэгэй хүсэнүүдэй министр Фрэзер Оллаунда харюусахадаа найдуулһан байна.

Энэ ушар дахяад тохёолдохо ёһогүй

ВЕНЭ, мартын 1. (ТАСС). Хариин оронойхидто газарай участогуудые худалдахые хориһон хуули баталан абаха тухай «Фолькcштимме» газетэ эрилтэ хэнэ. Тироль гэжэ провинцида Баруун Германиин баяшуул һүүлэй үедэ газар худалдажа абадаг болоо. Тиигээд тэрэ газар дээрээ предприятинуудые, гостиницануудые болон бусад байшангуудые барина гээд газетэ тэмдэглэнэ.

Хүсөөр нэгэдүүлһэнэй эсэстэ Австриин бэеэ даанхай байдалаа алдаһан ушар газар худалдаха, Германиин капиталай ехээр оруулагдажа, ороной экономикодо тэрэнэй булюу байдалтай болохо ябадалһаа уламжалан эхилһые мартажа болохогүй. Энэ ушар дахин дабтагдаха ёһогүй гээд газетэ заана.

Бельги Конго хоёрой коммюнике

ПАРИЖ, мартын 1. (ТАСС). Конгын республикын премьер-министр Адулын Бельгидэ албанай хэрэгээр аяншалһанай һүүлээр Бельги Конго хоёрой хамтын коммюнике Брюсельдэ толилогдоо. Франс Пресс агентствын корреспондентын мэдээсэһэнэй ёһоор «конгынхид болон бельгиинхидэй үгээ ойлголсоһон» олон асуудалнууд коммюнике соо найруулан хэлэгдэнхэй, тэрэшэлэн «хүсэд нэгэн һаналтай байһанаа» элирхэйлэн мэдүүлһэн байна.

Конгодо Бельгиин зүгһөө үзүүлэгдэхэ «туһаламжа» тухай коммюнике соо горитойгоор хэлэгдэнхэй. Бельгиин эрхэтэдэй зөөриин ойро хүрэгдэхэгүй, Бельгидэ хамаатай юумэнүүдэй дахяад ашаглаха ябадал хүнгэдхэхэ зорилгоор хэмжээнүүд абтаха гэжэ Конгын правительство найдуулһан байна.

«Бельги Конго хоёр эблэрээ», «саашадаа хоёр правительство холбоо барисаа ехэтэйгээр хүдэлхэ» гэжэ хэлсээнэй дүүрэһэнэй һүүлээр Адула мэдүүлһэн байна.

Япондо ра[...] баазанууд б[...]

ТОКИО, мартын 1. [...] ной ниислэлэй оршо[...] лан шэглүүлэгдэдэг һ[...] бэн бааза барижа дү[...] баазанууд Нарасино[...] фектура), Касумига[...] префектура), Ирумиги[...] префектура), Такэям[...] префектура) баригда[...] Аякс» гэжэ ракетэну[...] установко бааза бү[...] хой.

США-да бэлэдхэл га[...] һээ һаяхан бүридүү[...] даһан нэгэдэхи рак[...] энэ үдэрһөө эхилэн [...] лэгдэдэг һомонуудые [...] бариие шудалжа ор[...] нүүд мартын 10 хү[...] асарагдаха юм.

Турци. Стамбулай хэдэн газетэнүүдэй эзэд мэнэ[...] ляар тогтоогдоһон эгээ багашье салин хүлһэ хэблэ[...] лэгшэдтэ түлэхэһөө арсаба. Тэрэниие буруушаажа, [...] нууд хүлһэ салингыемнай нэмэгты гэһэн эрилтэтэй [...] Зураг дээрэ: жагсаалай үедэ. ТХА—ТА[...]

Бага наһатай үхибүү[...] Грециин аюулгүй бай[...]

«Политическэ үзэл бодолойнгоо» түлөө мушхүүлхын тулада 8 болон 10 наһатай хоёр грек хүбүүд Афинын асфалиин (политическэ полициин) участогуудай нэгэндэ һаяхан дуудагдаһан байгаа.

Тэдэниие ямар шалтагаанаар дуудааб гэхэдэ, Афинадахи греко-советскэ бүлгэмдэ эдэ үхибүүд ородог байгаа. Тиихэдэ тус бүлгэм «һүйдхэлтэ» ябуулга хэдэг гэжэ полици тоолодог байна бшуу. Эдэ үхибүүд тэндэ ород хэлэеэ шудалдаг болоо гэжэ мэдэгдэһэн байгаа.

Бага наһатай үхиб[...] да дуудаһанһаа улам[...] тэ угаа ехээр дураа [...] газарта дутын «Кат[...] газетэшье уламжэ [...] гаргаһанайнь түлөө [...] зэргээр зэмэлхэ ба[...] байна. «Политическэ [...] ямаршье байгаа һаа[...] үхибүүдые мушхаха [...] сүлөөтэ байдалай үг[...] шэлэн харуулна бэш[...] бэшэнэ.

„Үгытэйшүүлэй тосхон[...]

БУЭНОС-АЙРЕС, мартын 1. (ТАСС). Буэнос-Айресай, Аргентинын бусад городуудай заха булангуудаар «үгытэйшүүлэй тосхонууд» олон юм. Эндэ сарайнууд, барагууд, орхигдоһон автогаражууд соо хүдэлмэришэд, жэжэ алба хэгшэд, гар олзоборишод угаа ехээр хабшалдан ажаһуудаг. Тэдэнэй нилээд олониинь үнинэй ажал хүдэлм[...] Дүрбэн жэлэй урда т[...] сай заха булангууда[...] лэй тосхонуудай» зо[...] болодог байгаа һаа, [...] тоо 200.000 болоо.

Заводойхидой омогорхол

Ленинэй орденто локомотив-вагон заһабарилдаг заводой коллектив хүдэлмэришэдөө гэр байраар хангахын тула ехэ оролдолго, үүсхэл гаргадаг.

— 1962 ондо манай барилгашад урдаа табигдаһан зорилго, түсэбүүдээ үлүүлэн дүүргэжэ, ажалай ехэ амжалта туйлаа һэн. Эдэнэрэй шуран бэрхээр ажаллаһанай ашаар 11764 дүрбэлжэн метр байра гэхэ гү, али түсэбһөө гадуур 420 байра ашаглалгада үгтөө,—гэжэ ахалагша прораб нүхэр Михеев омогорхоно.

Барилгашадай дунда Гороховская, Боброва гэгшэдэй шэрдэгшэдэй, Козловскиин шулуушадай, Сергеевэй урашуулай бригаданууд илангаяа габшагай бэрхээр ажаллажа гараһан байна.

Һунгалтын үдэртэй дашарамдуулан абаһан уялгаяа дүүргэхын тула үнгэрһэн январь, февраль һарануудта дурсагдагша бригаданууд яһала һайнаар ажал хүдэлмэреэ эмхидхэжэ, хүдэлжэ гараа. Эдэнэрэй ашаар мүнөө 42 байратай гэрэй торхо бодожо, урашуулай бүхы хүдэлмэри эндэ дүүргэгдэнхэй. Мүн Козловскиин хүтэлбэрилдэг шулуушадай бригада 60 байратай гэрэй барилгые гурбадахи дабхартань хүргэхэ уялгатай байгаа. Тиигэжэ бригада бүхэнэй эдэбхи үүсхэлтэйгээр ажаллаад байбалынь июнь һара болотор дүрбэн шэнэ гэр ашаглалгада оруулагдаха болоно.

Арад зондоо һаруул сэбэр гэр барижа үгэдэг эдэнэртээ бури ехэ амжалта туйлажа ябахыень юрөөе.

Г. ДВИНИН.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: хүдэлмэришэдэй шэнэ байранууд харуулагдана.

С. Балдуевай фото.

Тобшо һонин

* Тальцы станциин (Улаан-Үдэ) Культурын байшан соо эндэхи уран һайханай самодеятельностиин бүлгэмэй болон 30-дахи һургуулиин ахалагша классуудай һурагшадай концерт һаяхан болобо. Концертын һүүлээр хатар танца, ниитын наадан үргэлжэлүүлэгдэһэн байна.

Г Аширов.

* Урдань Орлигой дунда һургуули (Аха) хоёр халаанда хүдэлдэг байһан юм. Аймгүйсэдкомой байшан байһан тэрэ гэртэ һургуулиин эхин классууд оруулагдаа. Тиигэжэ математикын, ород, буряад хэлэнүүдэй, түүхын, географиин болон бусад кабинедүүд эмхидхэгдээ. Кабинетнэ системээр һуралсахада һайн болоо.

Вл. Галсанов.

* Закаменск городто ДОСААФ-ай комитет мэргэн буудалгаар команданууд болон туд бүриин түрүү һуури эзэлэлгын мүрысөөн үнгэргэгдэбэ. Мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлэгшэдтэ ДОСААФ-ай горкомой диплом болон грамота, дамжуулгын кубок барюулагдаа.

Ш. Шойдоров.

Ангууша нэрээ алдаршуулан

К. И. Митропольский, пенсионер үбгэн, Бэшүүр тосхондо ажаһуудаг. Энэ үбгэн олон жэлдэ агнуури хэжэ, ангай олзобори мэдэхэ болоһон.

Агнууриин саг алдадаггүй. Зун болохолоор шоно, зумбараа хюдадаг. Тиигэжэ мал болон ургамалай хоротониие үгы хэнэ. Буга бариха зүбшөөлэй ерэхэлээр тайга гарадаг. Тиихэдээ буга олоор барижа, тэрэнэй эбэр гүрэндөө тушаана.

Үнгэрэгшэ үбэлдөө нүхэр Митропольский 3 баабгай, хэдэн шоно хороогоо. Ан бариха сезонойнгоо даабари хододоо 130—150 процент дүүргэнэ.

Редактор
Ц. Ц. Ц[...]

Манай адрес, телефон[...]

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Улан-Удэ, ул. Ленина[...] ФОНЫ РЕДАКЦИИ: редактора—46-32, зам. редакт[...] ответ. секретаря—27-37, отделов: партийной жизни [...] —24-74, сельского хозяйства—47-59, советского с[...] и культуры, литературы и искусства—34-05, пром[...] транспорта, информации—35-14, писем и рабсельк[...] отдел переводов и корректорская—35-95, бухгалт[...] Для междугородных переговоров — 16.

Гор. Улан-Удэ, типография Министерства [...] Бурятской АССР.

Н00364. Зак. [...]